

Pinkstergeest op Vuurdoop

De vijftigste dag van Pasen viert de Kerk het hoogfeest van Pinksteren. Na zijn verrijzenis verblijft Christus nog veertig dagen bij zijn apostelen en onderricht hen verder. Bij zijn terugkeer naar de Vader (Hoogfeest van Hemelvaart) belooft Hij een Helper te sturen: de heilige Geest. Dit viert de Kerk met Pinksteren, tien dagen na Hemelvaart, zoals te lezen in Handelingen (Hand. 2,1-41). De Geest geeft het ons het geloof te belijden.

Wij vieren met Pinksteren, dat wij leven vanuit de Geest die ons bezielt! Daartoe worden wij allen uitgenodigd: in onze kwetsbaarheid (ziekte of nare gebeurtenissen kunnen ons allen overkomen); in ons engagement voor een menswaardige samenleving; maar ook in onze concrete zorg voor anderen. Waar het om gaat, is dat onze bezieling duidelijk wordt in ons geloof en in onze onbaatzuchtige inzet voor anderen.

“Het is belangrijk om de heilige Geest welkom te heten in je hart en je ervoor open te stellen. De heilige Geest is je hele leven bij je: als helper, trooster, Geest van de waarheid.”, zegt bisschop Van den Hende.

Vuurdoop

Jongeren die dit jaar het sacrament van het H. Vormsel hebben ontvangen of

© PETER VAN MULKEN

gaan ontvangen komen op 23 mei, de dag voor Pinksteren, bij elkaar in en rond de kathedraal voor de Vuurdoop. Niet verwonderlijk dus dat de dag in het teken staat van het Pinksterfeest. Het element vuur speelt een belangrijke rol en bisschop Van den Hende leest uit het boek Handelingen over de komst van de Geest.

Geïnspireerd worden

De Vuurdoop kent verder een afwisselend programma. Jongeren krijgen

de kans te praten met verschillende mensen die in hun werk of vrijwilligerswerk geïnspireerd worden door hun geloof. Begeesterd vertellen deze mensen hierover in het programmaonderdeel “De Ontmoeting”. Ook is er een tocht door de gewelven van de kathedraal en de kerktoeren op. Van bovenuit zien de jongeren niet alleen een onverwachte kant van het kerkgebouw, maar ontmoeten zij ook inspirerende geloofsgetuigen. In het theater komen Bijbelse figuren tot leven.

Met Pinkstervuur

Ter afsluiting zendt bisschop Van den Hende de jongeren uit om hun geloof in woord en daad, met het Pinkstervuur in hun hart, te beleven en uit te dragen. De vormelingen ontmoeten tijdens de Vuurdoop de Kerk in een groter verband dan hun eigen parochie. De feestelijke dag is een bijzondere toevoeging aan hun voorbereiding op het sacrament van het H. Vormsel. Voor meer informatie zie www.bisdomrotterdam.nl/vuurdoop

R.K. Studentenpastoraat: helpt u mee?

Bij dit nummer van Tussenbeide treft u de brief aan van Mgr. Van den Hende die aandacht vraagt voor de R.K. Studentenparochie St. Catharina van Alexandrië, die actief is in Rotterdam, Delft en Leiden. Op pagina 4 en 5 komen enkele studenten in beeld en leest u over de bevoegenheid waarmee de studenten worden begeleid. Graag vragen wij om uw gebed en ondersteuning.

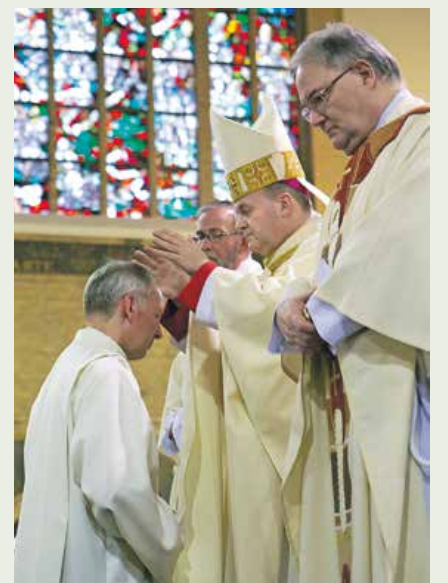
© PETER VAN MULKEN

Wijdingen

Mgr. Van den Hende zal door handoplegging en gebed op 30 mei aanstaande Frank Steijger tot diaken en Bertran van Paassen tot priester wijden.

De wijdingen vinden plaats tijdens een plechtige eucharistieviering in de HH. Laurentius en Elisabethkathedraal in Rotterdam. Aanvang 11.00 uur.

‘Het blijft een genade Gods om nieuwe priesters en diakens te mogen verkrijgen voor de Kerk van Rotterdam’, aldus de bisschop.

INHOUD

Arm en rijk	3
Maarschalkerweerdjaar	10
Connection wint	11
Dertigers en veertigers	15
Naar Krakau	16

Studentenpastoraat 4

Begraafplaats Laurentius 8

Hoop-tour 9

Kroatische parochie 12

Over de liefde van God, die sterker is dan de dood

Op woensdag 1 april vierde het bisdom samen met vele afgevaardigden uit de parochies de Chrismamis in de HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal in Rotterdam. Tijdens de viering zegende de bisschop het heilig Olie voor de geloofsleerlingen en het heilig Olie voor de zieken en wijdde hij het heilig Chrisma. In de viering werden ook de gaven aangedragen die parochies in het bisdom in de Veertigdagentijd inzamelden voor de Voedselbank. In totaal werden 841 pakketten ingezameld. De collecte tijdens de viering was bestemd voor hulp aan de christenen in het Midden-Oosten. De collecte bracht € 1.115 op.

Homilie

Mgr. Van den Hende: "Met Pasen gedenkt en viert de Kerk dat Christus is gekruisigd, gestorven, begraven en verrezen. Hij heeft de dood overwonnen en leeft. Niet alleen voor de leerlingen die Hem mochten zien na zijn verrijzenis en de mannen en vrouwen die zagen dat het graf leeg was, maar ook nu 2.000 jaar later is Hij de levende Heer." De bisschop preekte over de verbondenheid in Christus van al degenen die wereldwijd zijn lijden en sterven en verrijzen belijden.

Vanwege het Laurentiusjaar noemde de bisschop specifiek de verbondenheid met de heilige diaken Laurentius (3e eeuw). "Broeders en zusters, mogen we vandaag vragen dat Laurentius een voorspreker voor ons is. Hij kon alleen maar doorgaan op de weg van liefde en met de dood voor ogen trouw blijven aan het evangelie, omdat Hij geloofde in de verrijzenis. En hij kon alleen maar de armen de

schatten van de Kerk noemen, omdat hij geloofde in de liefde van God, die sterker is dan de dood." Aan het eind van de viering werd het Laurentius Magazine uitgedeeld. Hierin staat het leven van Laurentius beschreven, ook in stripvorm. "In dit magazine wordt geschreven over hoe wij op onze beurt mogen verkondigen dat de Heer liefde is.", sprak de bisschop.

Stripverhaal Laurentius

Geert de Sutter heeft de striptekeningen vervaardigd: "Ik wilde de kern van het leven en werk van Laurentius uittekenen, met name het opkomen voor de zwakken en armen in de achterbuurten van het toenmalige Rome. Hoe hij dat zonder angst of eigenbelang doet en hoe hij zich uiteindelijk voor keizer Valerianus verantwoordt is ronduit prachtig." Hoe Laurentius dat doet, vertelt De Sutter nog niet. "Daarvoor moet je de strip lezen!"

Bestellen

Op de website van het bisdom Rotterdam is het Magazine als pdf geplaatst. Van het stripverhaal is ook een kleurplaat gemaakt die kan worden gedownload en een plaat 'zoek de 15 verschillen'. Een magazine met ingehecht stripkatern kost € 3,00 (excl. portokosten). Losse stripkaterns kosten € 1,00 (excl. portokosten). Voor parochies die meerdere exemplaren willen bestellen is er een korting. Bestellen kan via 010 281 51 71 of bureau@bisdomrotterdam.nl.

GEKNIPT

Parochie en synode

Parochie Sint-Maarten gaat een synode houden, zo staat te lezen in Zevenblad. 'In die synode gaan we met elkaar in gesprek, pastorale beroepskrachten en parochianen. 'Synode betekent letterlijk: samen op weg, zo vertelt pastoor Goumans. Het zal volgens hem vooral gaan over de waarde van het gezin voor de samenleving. 'Wat kunnen we als kerkgemeenschap doen om het gezin te ondersteunen als een oefenplaats voor samenleven en geloven? Wat is onze pastorale houding naar mensen?' Hopelijk dragen de gesprekken die we gaan houden, bij tot een verrijking en verdieping van ons eigen geloof, aldus Goumans.

Dauwtrappen

In de Pax Christiparochie wordt er ouderwets gedaan aan dauwtrappen. Op Hemelvaartsdag zijn de parochianen uitgenodigd op een boerderij in Woerden. Na een vroege wandeling (verzamelen om 7.15 uur) zal er gezamenlijk worden ontbeten en

vieren de deelnemers samen de eucharistie. Het gehele pastorale team van de parochie loopt mee.

Rouw en verlies

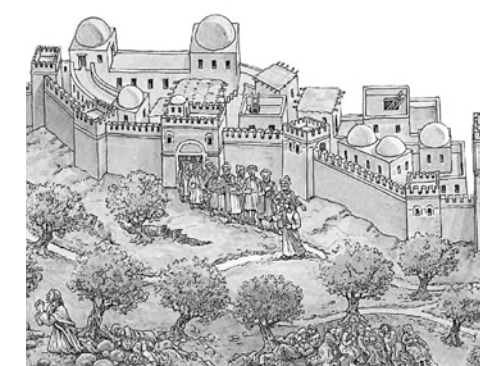
In het blad Spirit van de nieuwe parochie De Vier Evangelisten in Den Haag staat te lezen dat daar een Contactgroep Rouw en Verlies aan het werk is gegaan. 'We hebben vanuit enkele lokale secretariaten telefonisch contact opgenomen met een aantal mensen die het afgelopen jaar een dierbare hebben verloren. Er is hen gevraagd of zij een bezoek van een lid van de contactgroep op prijs zouden

stellen.' Die contacten zijn goed ontvangen en veel persoonlijke ervaringen werden gewisseld. Er werden afspraken voor een bezoek gemaakt. 'De reacties waren positief: 'een luisterend oor, plezierig om ervaringen te kunnen delen, aandacht vanuit de parochie, een goed initiatief, fijn om ook met iemand buiten de familiekring te kunnen praten, waren zo wat indrukken.

Licht op ons pad

Samen Geloven, blad voor de locatie Hillegersberg-Schiebroek van de Bernadetteparochie, vertelt over de kindercatechese. Drie begeleiders verzorgen voor een vast groepje van zes kinderen van zes tot negen jaar, het programma "Licht op ons pad". 'Elke keer beginnen we met de openingsceremonie en een gebed. Daarna bekijken we terug op de vorige bijeenkomst en we bekijken het huiswerk of de knutselopdrachten van de vorige bijeenkomsten', zo vertelt Margreth Kout-Tieman. 'Hierna lezen we het Bijbelverhaal van deze bijeenkomst en

bespreken dit met de kinderen. We stellen vragen aan de kinderen over het verhaal en we bespreken de vragen of opmerkingen die de kinderen zelf hebben.' Daarna knutselen de kinderen, en binnenkort gaat de groep ook de liedjes die bij de cursus horen zingen. 'Licht op ons pad is erg leuk voor kinderen die hun eerste communie hebben gedaan. Ze kunnen zich zo op een leuke speelse manier die past bij hun leeftijd, met leeftijdgenootjes verder verdiepen in hun geloof.'

Nieuw cursusmateriaal over diaconale spiritualiteit

Doen wat Jezus ons heeft voorgedaan

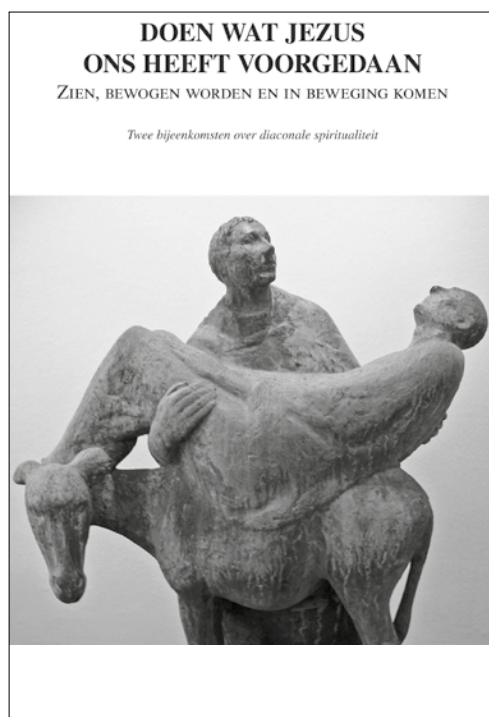
De verbinding duidelijk maken tussen geloof en daden van liefde. Dat is de inzet van nieuw catechetisch materiaal, ontwikkeld in het kader van het Laurentiusjaar.

Dagelijks zien we dat veel mensen zich, vaak vrijwillig, in de maatschappij en in de geloofsgemeenschappen inzetten voor de naasten. Deze inzet is niet alleen voorbehouden aan vrijwilligers die actief zijn in diaconale werkgroepen en organisaties als MOV, PCI, M25, Voedselbank en Maatjesprojecten. Nee, iedere gelovige heeft als opdracht en is geroepen tot het "kerkelijk dienstwerk".

Roeping

Als we deze roeping serieus nemen, dan vraagt dat inzet en bezinning op de spiritualiteit. Als individuele gelovige en als geloofsgemeenschap met elkaar.

Om hier concreet mee aan de slag te gaan, zijn door het bisdom thematiek en programma's ontwikkeld voor twee catechetische bijeenkomsten voor parochianen. Dit vanuit de drieslag "Zien, bewogen worden en in beweging komen". Belangrijk uitgangspunt is dat de deelnemers hun eigen gelovige inspiratie op het spoor komen, woorden geven aan wat hen beweegt en bezielt bij hun inzet voor de naasten en dat zij kennis maken met bijbelse en diaconale teksten en begrippen. Met behulp van bijbelteksten en andere teksten wordt de eigen inspiratie opgevoerd. Met verschillende werkvormen kan dit worden verdiept en eigen gemaakt.

Spiritualiteit

In de bijeenkomsten wordt diaconale spiritualiteit belicht door persoonlijk lezen en luisteren, overwegen en bidden met de Schrift. En door te ontdekken hoe vanuit de viering van de eucharistie, het Woord van God in mensen doorwerkt.

BEP WILLERS - VAN OOSTWAARD,
MEDEWERKER LEREN, PASTORALE DIENSTVERLENING

Het cursusmateriaal is gratis verkrijgbaar via de webwinkel van het bisdom en te downloaden.

Arm en rijk - eersten en laatsten

Ongeveer dertig pastorale beroepskrachten waren op donderdag 12 maart bijeen voor een bijeenkomst rond het thema "In Gods ogen; arm en rijk, de eersten en de laatsten in de H. Schrift".

Dr. Archibald van Wieringen, priester van het bisdom Haarlem-Amsterdam en universitair hoofddocent Oude Testament aan de Tilburg School of Catholic Theology belichtte dit thema vanuit verschillende invalshoeken. Focuspunt in het Oude Testament zijn Israël's ervaringen met armoede waarbij Van Wieringen onderscheid maakt tussen het semi-nomadenbestaan van de bevolking en de opkomst van 'voedselgroepen' bestaande uit ambtenaren en leden van de hofhouding tijdens de monarchie. Van Wieringen betoogde dat deze ervaringen hun weerslag hebben gekregen in de H. Schrift en tot herkenbare typologieën hebben geleid.

Hij onderscheidde: de theologie van de Wet des Heren (onder meer het Jubeljaar en het geven van aalmoeden); de scheppingstheologie (de sabbat); de uitverkiezings-theologie (de jongste voor de oudste en de onvruchtbare voor de vruchtbare; uitverkiezing betekent dienst); Jezus' omgekeerde wereld en de niet-toeëigenings-theologie ('voorwaar Ik zeg U...'; 'laat U niet rabbi noemen').

Iedere typologie verduidelijkt hij met tekstfragmenten uit de H. Schrift waarin de verhouding tussen armen en rijken, naastenliefde, de positie van de aangetaste mens en het delen van rijkdom centraal staan. Zo drong zich de rode draad van de studiedebat bijeenkomst als vanzelf op: arm en rijk, eersten en laatsten: Gods omgekeerde wereld.

De bijeenkomst vond plaats op Vronesteyn, het Centrum voor diaken- en priesteropleiding, en maakte onderdeel uit van het programma van het Laurentiusjaar.

Uitvinding Wereldjongerendag: een schot in de roos

Het thema van de WJD 2015 is: 'Zalig de zuiveren van hart, want zij zullen God zien' (Mt 5, 8). Zuiverheid begint van binnen. Bisschop Van den Hende vatte op Palmzondag de brief van paus Franciscus aan de jongeren samen.

Hij zei: 'De tekst die we van paus Franciscus hebben gekregen voor de WJD in Polen is een tekst uit het evangelie van Matteüs 5. Zoals jullie misschien weten is de heilige paus Johannes Paulus II begonnen met de WJD in 1986. Hij is dus de 'uitvinder'

van de WJD. Paus Franciscus zegt dat hij deze uitvinding van zijn voorganger een 'schot in de roos' vindt, want er komen jongeren uit de hele wereld op af om elkaar te ontmoeten rond Christus. En velen hebben op de WJD hun roeping ontvangen om te trouwen, om priester te worden, voor het klooster en er zijn jongeren die op de WJD tot geloof zijn gekomen.'

Ook sprak bisschop Van den Hende: 'Leven als een gelukkig mens betekent weten waar je schat te vinden

is, de schat die kostbaarder is dan alles, en zo kun je je roeping ontdekken. Het gaat om de liefde van God en zo ook de vraag naar je roeping

ontdekken, waar geloof en liefde bij elkaar komen. Je mag het ontdekken in kracht van de Geest.'

De kerngroep van de WJD presenteerde op Palmzondag de eerste informatie over de WJD-reis die vanuit het bisdom naar de WJD in Polen wordt georganiseerd.

Gedeelte programma Laurentiusjaar: mei t/m juli 2015

Mei	20	Geldwerving om Kerk te kunnen zijn Diocesane impulsavond over Kerkbalans.
	28	Arm en toch rijk Werkconferentie voor besturen van PCI'en en penningmeesters van parochies/federaties over goed rentmeesterschap.
Juni	4	Augustinus over Laurentius Gesprek en bezinning over deze grootmeesters van het christelijk getuigenis met oecumenische partners.
	6	'Alles zal helder worden in het licht': kerktoetredersdag Ontmoeting van nieuwe rooms-katholieken met elkaar en met bisschop Van den Hende om, met de H. Laurentius als voorbeeld, de vreugde van het geloof te delen en ter bemoediging voor een waarachtig christelijk getuigenis. De bijeenkomst vindt plaats in de Bedevaartskerk te Brielle.
Juli	11	Nationale Bedevaart Brielle Viering van het geloofgetuigenis van de HH. Martelaren van Gorcum in de Bedevaartskerk te Brielle.

H. Catharina van Alexandrië brengt studeren en gelovig zoeken samen

Een parochie eigen aan studenten

Het bisdom Rotterdam kent een eigen studentenparochie, actief in Delft, Leiden en Rotterdam. Ook is er een internationale afdeling voor niet-Nederlandstalige studenten. De parochie is er om studenten de mogelijkheid te bieden, geloof en het gelovige zoeken te verbinden met het studeren en samen na te denken over waar het in het leven om gaat; doel, inspiratie, motivatie en toekomst.

De studentenparochie Catharina van Alexandrië is opgericht door de bisschop van Rotterdam en kent drie soorten activiteiten: Activiteiten voor alle studenten (breed aanbod van vorming en begeleiding op basis van het Katholiek sociaal denken); Activiteiten voor studenten die willen groeien in het R.K. geloof (specifiek aanbod van liturgie, catechese en pastoraat); Kortlopende of eenmalige activiteiten ("events") op het gebied van o.a. filosofie, spiritualiteit, sociale leer van de Kerk alsook pelgrimages en kloosterweekends. In Delft is pastoraal werker Günther Sturms sinds 2009 werkzaam voor de R.K. Studentenparochie. Hij biedt een

luisterend oor en gastvrijheid. Hij verzorgt trainingen vanuit een pastorale visie.

Vorming

Sturms: 'Ik werk samen met enthousiaste collega's aan het trainen en begeleiden van studenten en studentenbesturen. Elk jaar komen zo'n zestig studentenverenigingen bij ons voor een pastorale bestuurstraining. Wij gaan met studenten in gesprek om het beste uit zichzelf en hun studentenbestuur te halen. Waar doe je het voor? Wat beweegt je? Studenten waarderen het zeer om een heidag of heimiddag bij ons te volgen, even weg uit de hectiek van het campusleven.' Naast deze trainingen worden er bij de Delftse tak van de studentenparochie pastorale groepscurssussen geboden, zoals Omgaan met Verlies. Ook voor één-op-één-gesprekken, weten studenten de weg naar het studentenpastoraat te vinden.

Passie

Zowel studenten van de Technische Universiteit Delft als de Haagse Hogeschool bezoeken de activiteiten van de studentenparochie. Günther Sturms vertelt: 'Elke nieuwe lichting

© PETER VAN MULKEN

Internationale studenten tijdens wandeling in Schiedam

studenten brengt weer nieuwe energie met zich mee. Delft is een vindplaats van inspiratie en creativiteit. De prestaties van studenten en medewerkers zijn bijzonder aantrekkelijk. Afgelopen semester hadden wij het studentenbestuur van Happietaria Delft ontvangen. Happietaria is een pop-up-restaurant. De studenten hebben zich een half jaar fulltime

ingezet om het restaurant te realiseren en hiermee geld in te zamelen om watervoorzieningen in Yemen mogelijk te maken. Door alle inzet van de studenten is 80.000 euro ingezameld voor dit diaconale project. Wat een passie!

JOLANDA DE WOLF

Juan, Camilo en Joseph: Studentenparochie is je verbonden weten

Studenten hebben ieder hun eigen reden om zich aan te sluiten bij de activiteiten die het studentenpastoraat biedt. Juan studeert Civiele Techniek in Delft. 'Ik heb altijd veel energie en tijd gestopt in mijn studie. Voordat ik in Delft studeerde, volgde ik een HBO-opleiding in Zwolle. Mijn studie stond altijd voorop. Ik ben katholiek opgevoed, maar zo rond mijn veertiende jaar ben ik gestopt met naar de kerk te gaan. Ik had ook een heel sceptische houding aangenomen ten aanzien van geloof.'

Als TU-student hoorde hij in Delft over de studentenparochie en besloot eens een kijkje te gaan nemen. Hij ging naar bezinningsbijeenkomsten. 'Na

een Bijbellesing kijk je naar je eigen leven en bedenk je hoe je, wat je zojuist gehoord hebt, kunt toepassen in het leven van alledag. Het bijzondere is dat ik niet meer de leegte, het zoeken ervaar, zoals eerder overheerste. Het gaat om samen vieren en om de verbondenheid die je voelt met elkaar. Als ik niet naar de bijeenkomsten of de vieringen van de studentenparochie ga, voel ik weer die leegte.'

Bezinning

De internationale tak van de studentenparochie H. Catharina van Alexandrië – The International Student Chaplaincy – hield in het kader van de Vastentijd een bezinningswandeling van

© PETER VAN MULKEN

Delft naar Schiedam. Het was een van de vele activiteiten die het ISC op het jaarprogramma heeft staan. De studenten werden op pad gestuurd met vragen om onderweg te bespreken: Wat betekent Vastentijd voor jou? Hoe ga je Pasen vieren? Wat zijn de bijzondere gebruiken rond Pasen in jouw land van herkomst? Camilo, inmiddels afgestudeerd in de Offshore & Dredging Engineering en zodoende ingenieur op het gebied van aardolie- en aardgaswinning op zee, vertelt onderweg hoe hij bij de studentenparochie kwam. 'Ik zocht in eerste instantie kerkdiensten in het Engels. Toen hoorde ik van de internationale tak van de studentenparochie. Het was voor mij als thuiskomen. Je voelt je als studenten verbonden met elkaar. Het samen vieren en de activiteiten? Ik krijg er positieve energie van!'

Delen

Joseph uit Griekenland is afgestudeerd in de chemie en doet nu zijn

promotieonderzoek voor het Unesco-kennisinstituut voor watermanagement, dat in Delft gevestigd is. Joseph vertelt over de ontmoeting met Nederlandse gezinnen afgelopen jaar georganiseerd door de ISC. 'Het was goed elkaar te ontmoeten. De buitenlandse studenten waren te gast bij Nederlanders waarmee we via de plaatselijke parochie in contact waren gekomen. We hebben een molen bezocht en werden ontvangen in de kerk en in de huizen van de parochianen. Dat was heel bijzonder. Eigenlijk hadden we geen idee hoe een gewoon Nederlands huis er vanbinnen uitziet. We hebben ook twee bedrijven bezocht, twee bloemkwekerijen. We kregen een warm onthaal in de parochie.' Claudia vat haar reden om betrokken te zijn bij de studentenparochie bondig samen. 'We delen hier het christen-zijn.'

JOLANDA DE WOLF

© PETER VAN MULKEN

Met studenten op weg

Pater dr. Avin Kunnekkadan is priester en afkomstig uit India. Sinds 2008 is hij studentenpastor voor de internationale tak van de H. Catharina van Alexandriëparochie. Op de eerste en tweede zondag van de maand celebreert hij de Engelstalige eucharistieviering. Pater Avin investeert graag in het contact met "zijn" studenten. Hij begeleidt hen en is beschikbaar voor het toedienen van sacramenten. Een van zijn hobby's is koken. Het verbaasde de studenten dan ook niet toen hij de hele groep bij hem thuis uitnodigde om na de bezinningswandeling van Delft naar Schiedam, samen de maaltijd te genieten.

Father Avin, zoals de studenten hem noemen, geeft toelichting. 'In de Franciscus en Clarakerk in Delft, ook wel bekend als de Raamstraatkerk, zijn elke veertien dagen de Engelstalige eucharistievieringen van de studentenparochie. Er is een koor dat 's woensdags oefent, onder leiding van een van de studenten. Zij onderhouden zelf een Facebookpagina met aankondigingen en ervaringen van activiteiten. Elke maandagavond is er Bijbelstudie. Ook worden er af en toe bijzondere activiteiten georganiseerd: in mei is er een interreligieuze dialoogweekend als vervolg op het weekend dat in februari plaatsvond.'

Uniek

Pastor Kunnekkadan organiseert vanaf begin van dit jaar in de studentenparochie de Alphacursus. Op tien avonden worden in een open en informele setting de belangrijkste elementen van het christelijk geloof toegelicht en beschouwd. Eerst wordt er samen gegeten, er zijn videofragmenten en groepsdiscussie. 'Een unieke kans om het christelijk geloof beter te leren kennen en begrijpen. Vele vragen, ook persoonlijke, die onder de studenten leven, komen op de avonden aan bod.'

© ROGER PLUIM

Ontspanning

De band tussen de internationale studenten wordt ook verstevigd door ontspannende momenten samen te organiseren. Zo zijn er schilderavonden, onder leiding van een van de studenten die de avond voorbereidt. De komende tijd wordt er gewerkt met Afrikaanse technieken. 'Soms zijn we met z'n allen stil op zo'n avond', vertelt Juan. 'Maar we zijn dan niet alleen.'

JOLANDA DE WOLF

© PETER VAN MULLEN

Pater Avin (vooraan links) in gesprek met studenten

Welkom diaken Walther Burgering

© LIDY VAN DEN BOS

Per 15 februari heeft de bisschop voor de Studentenparochie Catharina van Alexandrië diaken Walther Burgering benoemd voor de studenten in Leiden. Hij zal dit werk halftime gaan doen naast zijn parochiewerk in Zoetermeer.

Na zijn eerste baan in het jongerenpastoraat in Den Haag, in het toenmalige dekenaat Vliethaghe, maakte hij de overstap naar het justitiepastoraat. Als pastoraal werker heeft hij vijftien jaar in verschillende penitentiaire inrichtingen van justitie gewerkt. In 2009 werd hij tot diaken gewijd en ging deeltijd in de H. Nicolaasparochie aan de slag. Deeltijd werd voltijd in 2012 na zijn afscheid bij justitie. Daarnaast kreeg

hij het Oosterheemproject als een van zijn taken. Dit project was een sociaal project ten behoeve van de bewoners van de Zoetermeerse wijk Oosterheem en is begin 2015 afgesloten.

Deel uitmaken van verschillende gemeenschappen en netwerken en daar zichtbaar aanwezig zijn, is één van de opdrachten die hij bij zijn aanstelling heeft meegekregen. Walther Burgering zet zijn talenten

in om gemakkelijk contact te maken, een teamwerker te zijn met een 'open mind', initiatief te nemen en anderen te enthousiasmeren. Tevens organiseert hij laagdrempelige groepsactiviteiten en geeft hij persoonlijke (geestelijke) begeleiding bij geloofsontwikkeling en bij levensvragen in een tijd waarin jonge mensen steeds minder vanzelfsprekend gelovig en/of kerkelijk zijn.

Studenten geven tijd en aandacht

In het kader van het project *Tijdcollecte* zullen studenten van het studentenpastoraat op 23 mei bijdragen aan een activiteit van parochie De Goede Herder. In Vlaardingen verzorgt Lucas-cooking maaltijden met steeds een bijzondere insteek. 26 Mei zijn bij de maaltijd vluchtelingen te gast die al langere of juist kortere tijd in Vlaardingen wonen. De studenten geven hun tijd om met Lucas-cooking de maaltijd te serveren en deel te nemen aan de tafelgesprekken. Studentenpastor Kunnekkadan: "Het is belangrijk om in onze samenleving elkaar, juist als onbekenden, te ontmoeten. Soms kan het onbekende afstoten. In gesprek, bij een goede maaltijd, kom je nader tot elkaar. Wij als Kerk kunnen veel van migranten leren! Het is mooi als onze studenten aan zo'n ontmoetingsmaaltijd bijdragen."

R.K. Studentenpastoraat op drie golflengtes: helpt u mee?

In het bisdom Rotterdam maken we actief werk van pastoraat voor jongeren die studeren. Onze R.K. Studentenparochie St. Catharina van Alexandrië is actief in Rotterdam, Delft en Leiden.

Drie soorten activiteiten

1. Activiteiten voor alle studenten (breed aanbod van vorming en begeleiding op basis van het Katholiek sociaal denken);
2. Activiteiten voor studenten die willen groeien in het R.K. geloof (specifiek aanbod van liturgie, catechese en pastoraat);
3. Kortlopende of eenmalige activiteiten ("events") op het terrein van o.a. filosofie, spiritualiteit, sociale leer van de Kerk alsook pelgrimages en kloosterweekends

(categorie 2) is in voorbereiding.

Rotterdam: studentenparochie H. Catharina van Alexandrië biedt vooral kleine activiteiten aan (categorie 3). Zo is Pater Mark-Robin Hoogland CP betrokken bij de studentenvereniging Laurentius. In 2015 zal een kortlopende cursus 'de God van de filosofen' voor studenten worden georganiseerd. In de loop van 2015 wordt tevens gestart met een Engelstalige eucharistieviering op zondagavond.

+ J.H.J. VAN DEN HENDE

Wie, wat waar

Delft: pastoraal werker Günther Sturms is werkzaam in het kader van een breed aanbod voor alle studerenden (categorie 1): Motiv.

Pater Avin Kunnekkadan SVD is werkzaam met een specifiek Katholiek aanbod van liturgie, catechese en pastoraat (categorie 2): International Students Chaplaincy.

Leiden: diaken Walther Burgering is sinds 15 februari 2015 benoemd om werkzaam te zijn ten behoeve van alle studerenden (categorie 1).

De benoeming van een priester ten behoeve van de studenten in Leiden

Wij vragen uw steun

Graag vragen wij uw gebed en financiële steun voor de verschillende activiteiten van onze R.K. studentenparochie St. Catharina van Alexandrië. Wilt u ons helpen met uw gebed en uw gift om de drie verschillende activiteiten ten behoeve van studenten te realiseren?

Uw bijdrage is van harte welkom op rekening NL63INGB0000748308 ten name van Studentenparochie Catharina van Alexandrië te Rotterdam. Indien u zelf overboekt, bijvoorbeeld via internetbankieren, vermeldt u dan svp uw adresgegevens bij 'Mededelingen/Omschrijving'.

Vastenactie brengt mensen in beweging

We zitten midden in de Paastijd. Het is nog te vroeg om de balans van de Vastenactie 2015 op te maken. Lang niet alle penningmeesters hebben de opbrengst van de collecten en andere fondswervende acties al overgemaakt. En ook sippelen verslagen van activiteiten nog steeds binnen. Toch wil ik een aantal aspecten naar voren halen.

Creatief met thee

Het landelijke Vastenactieproject beoogde een betere toekomst te bieden aan de zogeheten thee-Tamils op Sri Lanka. Dat inspireerde een aantal groepen om dit jaar iets bijzonders te doen rond thee. Zo hield men in Alblasterdam na de themaviëring een theeproeverij. In de Christus Koningparochie (Oostland) waren alle vijf kerken op een zondagmiddag open voor een 'low tea'. De MOV-groep van Leimuiden hield nu eens geen koffiestop in de plaatselijke supermarkt, maar schonk Max Havelaarthee uit Sri Lanka van het huismerk. Dat bood alle gelegenheid om het supermarktpubliek te vertellen over het project. Er ontstonden leuke gesprekken en er werd een mooi bedrag opgehaald.

Inzet van jongeren

Hoe betrek je jongeren bij de Vastenactie? In Zevenhoven hielpen veertien vormelingen uit Noorden, Nieuwveen en Zevenhoven bij de jaarlijkse solidariteitsmaaltijd. Een deel maakte twee soepen klaar, de anderen smeerden boterhammen en richtten de ruimte in voor de 65 deelnemers. En ze traden op als gastheren en gastvrouwen, bedienden aan tafel en ruimden op. En ondertussen namen ze ook wat mee van de inleiding over het project.

Onder het motto 'Kom je? Ik heb je iets te vertellen' verzorgden de jongeren van Soos4U van de Josephparochie in Nieuwerkerk aan den IJssel een muzikale avond met gebruikmaking van zelf gemaakte presentaties, die op een groot scherm werden weergegeven. De opbrengst van de deurcollecte was voor de Vastenactie. Ook de M25 groepen Drechtseden en Driestromenland organiseerden acties.

Pelgrimeren

De Vastenactie brengt mensen in beweging, letterlijk. Het aantal lokale sponsorwandelingen en pelgrimstochten neemt nog elk jaar toe. 'Een half uur per dag op pelgrimstocht' was ooit de persoonlijke Vastenactie van pastoor Huub Spaan. Hij deed dat ook dit jaar en nodigde anderen daarbij uit in zijn parochie Pax Christi (Woerden e.o.). Elke dag startte hij in een van de vier parochiekerken. Tot soms wel zestig mensen liepen dagelijks mee. En ook in zijn vorige parochie O.L. Vrouw van Sion (Schipluiden e.o.), waar hij met dit model begon, zetten mensen deze traditie voort.

Veertig mensen van de Sint Maartenparochie namen deel aan een duinwandeling in de Amsterdamse Waterleiding Duinen onder het motto 'Kom in beweging voor Oyugis', het eigen Vastenactieproject in Kenia. Als onderdeel van de vastennacht liepen wandelaars met fakkels en lantaarns van Alblasterdam naar Papendrecht. Twintig vormelingen uit Delft en veertig uit Hoofddorp en Nieuw-Vennep liepen een "Pelgrimstocht in spijkerbroek". De organisatoren vonden Twente, de locatie van de Pelgrimstocht van Vastenactie dit jaar, te ver. Daarom organiseerde men een eigen activiteit. U leest hier meer over op pagina 7.

Overigens heeft een groepje parochianen uit Nieuwkoop meegelopen tijdens een van de dagen in Twente. Volgend jaar hoeven belangstellenden niet zo ver te reizen. Dan zal de Pelgrimstocht van de Vastenactie gehouden worden in de regio Vlaardingen – Schiedam – Maassluis. Als elke fusieparochie nu eens een klein groepje afvaardigt en sponsort? Dat zou een mooi middel zijn om de Vastenactie onder de aandacht te brengen, naast de vastenestafette.

JAN MAASEN,
MEDEWERKER DIENEN, PASTORALE
DIENSTVERLENING

Tussenstop tijdens de duinwandeling

Vormelingen serveren tijdens de soberheidsmaaltijd

Kloosterweekend voor gebedsleiders Op verhaal komen

Van 12 tot en met 14 juni 2015 krijgen de gebedsleiders van het bisdom Rotterdam de gelegenheid om zich terug te trekken voor een kloosterweekend in de Priorij Emmaus te Maarssen. Dit jaar is het thema 'Wie oren heeft om te horen...'

Aan de hand van verschillende werkvormen gaan de deelnemers met dit thema aan de slag. Ervaringen worden gedeeld in groeps gesprekken. Het programma is zo opgesteld dat dit aansluit bij de dagorde van de Zusters van de Priorij.

Het bezinningsweekend staat onder leiding van Paulus Falke, lekenkarmeliet, diaken en huisarts en Marlène Falke, lekenkarmeliet, pastoraal werker en geestelijk begeleider.

Nadere informatie: pastoraledienstverlening@bisdomrotterdam.nl

Geloof als krachtbron

Met Pinksteren wordt in de Kerk het verhaal uit het Evangelie van Johannes gelezen, waarin Jezus over zijn leerlingen ademt en zegt: 'Ontvang de heilige Geest'. Dit teken van Jezus doet denken aan de schepping, toen God uit het stof van de aarde een mens boepte en levensadem in de neus blies. Jezus geeft de leerlingen met zijn adem de kracht van de heilige Geest.

Ook in onze tijd ontvangen mensen de heilige Geest, in het bijzonder bij doop en vormsel. Zij worden dan gezalfd met "Chrisma", een speciale olie die door de bisschop wordt gewijd. In de Chrismamis ademt de

bisschop over de olie, zoals Jezus over zijn leerlingen ademde.

Troost

Wat betekent het om de heilige Geest bij je te hebben? Toen ik als kind het Vormsel ontving, wist ik nauwelijks wat het sacrament inhield. Ik herinner me wel dat een vreemde ontroering zich van mij meester maakte, waarvoor ik geen verklaring had. Het overviel me. Daarna ging het leven weer verder en dacht ik er niet meer aan. Twaalf jaar later was er iets waarmee ik worstelde. Ik sprak er met niemand over. Die zondag ging ik naar de kerk. Bij de eerste stilte was het

alsof ik lucht kreeg. Ik voelde mij getroost. Dat kwam niet van mij, het werd me gegeven. Vanaf dat moment is alles anders. Nu ik weet van die kracht, vertrouw ik erop. Ik geloof dat de heilige Geest een Helper en een Trooster is, dat Hij inzicht en wijsheid geeft en dat Hij mensen boven zichzelf uit kan tillen.

Rijk

In mijn werk als bisschoppelijk gedelegeerde voor het onderwijs zie ik veel bevoegdheid. Leerkrachten en leraren die zich met hart en ziel inzetten voor de leerlingen; directeurs en schoolleiders die van hun

school een warme gemeenschap maken. Werken in het onderwijs is een roeping. Wat drijft hen? Er zijn er, die werken vanuit hun geloof en dat ook benoemen. Zoals de rector van een middelbare school die extra kansen bleef geven aan kansarme leerlingen, ook al kreeg hij de inspectie op zijn dak. Of de meester die met pensioen ging en graag wilde dat zijn school een kerstgroep kreeg. 'Dan weet ik dat de blijde boodschap van Jezus wordt verder verteld als ik weg ben', zei hij. Wat je leven rijk maakt, gun je een ander ook!

LIESBETH STALMEIER

Pelgrimstocht in spijkerbroek

De wandel- en bezinningstocht van Vastenactie is uitgegroeid tot een bekende afspraak in de vastentijd. Vorig jaar liep een tiental jongeren uit Delft één dag mee met die pelgrimstocht. Tot genoeg. Uit die ervaring groeide een initiatief dat dit jaar de vormelingen en M25-jongeren van drie parochies samenbracht. In een "Pelgrimstocht in spijkerbroek".

Op zondag 15 maart kwamen om 10 uur ongeveer veertig jongeren en hun begeleiders uit Delft, Hoofddorp en Nieuw-Vennep samen in de kerk van Buitenkaag. Dat was zo'n beetje op de grens van de twee bisdommen Haarlem en Rotterdam. Daar stond

een gebedsdienst op het programma, ondersteund door een gospelkoor, georganiseerd door de MOV-groepen van de drie parochies. Op de altaartafel stonden de estafettekaarsen van beide bisdommen naast elkaar. De estafettekaarsen worden gebruikt tijdens gebeds- of maaltijdvieringen en andere Vastenactie-activiteiten van de deelnemende gemeenschappen.

Schepping

Het thema van de viering was: "Het behoud van de schepping". We moeten leren met een andere bril naar de schepping te kijken en onze verantwoordelijkheid te nemen, zo bleek tijdens de viering. Lieder, teksten en gebeden waren rondom dit thema gekozen, uiteraard gericht

op de jongeren. Er werd ook een YouTube-filmpje getoond (The Power of Words).

Als ondersteunend thema voor de rest van de dag was gekozen voor: "Je kunt Jezus niet volgen als je stilstaat". Beide thema's speelden een rol bij het wandel- en pelgrimsgedeelte van de dag. Na de viering gingen daarom vier groepen op pad voor een speurtocht aan de hand van foto's genomen in en rondom de Buitenkaag. De foto's lieten iets zien van de beïnvloeding van milieu en natuur, positief zowel als negatief.

Na dit gedeelte ging iedereen met het pontje naar het Kaageiland: van het bisdom Haarlem naar het bisdom Rotterdam bleek een korte overtocht! Iedereen was verzocht om zelf een lunchpakket mee te nemen. Voor de fotospeurtocht waren die verzameld en op schalen neergelegd. Samen delen werd zo in de praktijk gebracht. En: na de lunch bleven er schalen met brood over.

Daarna volgde een wandeling over het zogenaamde Laarzenpad. De groepjes kregen de opdracht om foto's te maken naar aanleiding van het thema. Er ontstonden gesprekken over "wat is de schepping" en "welke verantwoordelijkheden zijn er en waarom?". Bij terugkomst stonden er vier laptops klaar. Het verzoek aan elke groep was om een poster, een soort hongerdoek

Groep 2 maakte dit "hongerdoek"

te maken van haar foto's, om iets te tonen van het thema. De ouders en andere begeleiders bogen zich intussen, onder leiding van Guus Prevoo, missionair veldwerker bij Vastenactie, over hetzelfde thema aan de hand van de hongerdoek "Behoud de schepping" uit 2009.

Model

Aan het einde van de middag was er in de kerk een korte slotbijeenkomst. Daar presenteerde elke groep zijn poster en lichtte die toe. Conclusie van een van de groepen: 'We bewaken met trots de schepping van God'. Vastenactie wil de opgedane ervaringen in Buitenkaag gebruiken voor het beschrijven van een model, waarmee ook andere parochies met hun vormsel- en jongerengroepen aan de slag kunnen gaan.

MARIJA EN KEES RUIGROK

© KEES RUIGROK

Kindercantorij Open Hof is kampioen

Kindercantorij Open Hof uit Rotterdam mag zich dit jaar nationaal kampioen onder de kinderkoren noemen. Het won het nationaal kampioenschap voor kinderkoren in Rijsbergen. Doremicus uit Tiel werd tweede, kinderkoor De Kerkrakertjes uit Bergschenhoek eindigde op een derde plaats, onder de zeven deelnemende koren.

Thema van het kampioenschap op 15 maart was "Wonderlijk". In een volle St.-Bavokerk in het Brabantse dorp werd aan het eind van het negende kampioenschap de naam van de kampioen van 2015 bekend gemaakt. De kinderen van Open Hof bleken het meest te juichen te hebben. Het bestuur van Stichting Nationaal Jongerenkorenfestival, die naast een festival voor jongerenkoren ook het kinderkorenfestival organiseert, kijkt terug op een fantastische dag waarop alle koren een mooie prestatie hebben neergezet.

Inzinglied

Het festival in Rijsbergen begon met een gezinsviering, met pastoor Verheije. De koren New Voices en de Bavonootjes luisterden de mis op. Na de viering werd het festival officieel geopend met dansers van Samensterk Rijsbergen. Het eerste koor, Doremicus, mocht om 13.00 uur het spits afbijten. Ieder koor zong drie liederen: een inzinglied en twee liederen naar eigen keus. Een jury beoordeelde alleen de laatste twee. Tussen de blokken van de competitie door konden de kinderen in de pauze lekker dansen of op een andere manier ontspannen. Om vier uur werd de winnaar bekendgemaakt. In het weekend van 6 en 7 juni vindt het zesentwintigste Jongerenkorenfestival plaats, ook in Rijsbergen.

© ST. NAVE - KINDERKORENFESTIVAL RIJSBERGEN

Ontmoetingsdag kerktroetreders

"Alles zal helder worden in het licht" is dit jaar het thema van de diocesane dag voor kerktroetreders. Deze vindt plaats in de Bedevaartskerk in Brielle op 6 juni.

Bijzonder uitgenodigd is ieder die sinds juli 2014 is toegetreden tot Rooms-Katholieke Kerk. Uiteraard zijn ook peters en meters, familieleden, begeleiders en belangstellenden uit de parochie van harte welkom.

De ontmoetingsdag maakt deel uit van het Laurentiusjaar. In het leven van de heilige diaken Laurentius komen geloof en daden van liefde op inspirerende wijze bij elkaar. Het thema van de kerktroetredersdag - "Alles zal helder worden in het licht" - zijn woorden van de Heilige Laurentius die hij vlak

voor zijn marteldood gezegd zou hebben.

De bijeenkomst begint om 11.00 uur met een eucharistieviering waarin bisschop Van den Hende de hoofdccelebrant zal zijn. Daarna is er een lunch met gelegenheid tot het uitwisselen van persoonlijke ervaringen en ontmoeting met de bisschop en de andere kerktroetreders.

Voorafgaand aan de viering is er van 9.30 tot 10.15 uur gelegenheid tot het ontvangen van het sacrament van Boete en Verzoening.

Nadere informatie en aanmeldingen: pastoraalendienstverlening@bisdomrotterdam.nl.

Vastenactie bij M25

M25-groepen zijn flink in actie gekomen tijdens de Vastenactie. Meestal ging een concrete actie samen met het uitwisselen van informatie over het project waarvoor de jongeren geld inzamelden en ook over wat de vastentijd inhoudt. M25 St.-Franciscus bakte cake en koekjes en verkocht deze na de viering in Vianen. M25 Sassenheim hielp bij de sobere maaltijd in de parochie. Het geld dat uitgespaard

werd aan een maaltijd thuis, werd door alle deelnemers gedoneerd aan het vastenproject. M25 St.-Christoffel hield op het kerkplein van de Antoniuskerk in Dordrecht een grote auto- en fietswas actie. Vier uur lang meldden parochianen zich met hun auto of fiets. Na het wassen werden de auto's door de diaken gezegend met de St.-Christoffelzeggen, voor een behouden reis.

Acolieten op trainingskamp

In de Petruskerk in Roelofarendsveen treedt een nieuwe lichterocolieten aan. Om "het vak te leren" gingen zij een weekend op training, op Vronesteyn. Zij vertellen zelf over hun ervaring.

Wij gaan met negen acolieten proberen om continuïteit te krijgen in onze misdienaarswerkgroep. Daarom gingen we een weekend naar Vronesteyn, om te leren hoe liturgisch alles op tijd en op het juiste moment moet gebeuren en hoe je leiding moet geven, rond het altaar aan de jongere misdienaars.

Wij hebben een workshop gehad van de heer Niemantsverdriet, ceremoniarius van het bisdom, die ons veel heeft geleerd. Aansluitend deden we een rolspel, om het geleerde in de workshop uit te diepen. Voor de avond hebben wij een gebedsviering voorbereid en 's avonds in

de kapel met rector Broeders en pastor Bosma gevierd. Wij hadden allemaal een taak in deze viering. 's Avonds speelden we het spel "Kaarten op tafel". Daarin ontdekten we hoe leeftijdsgenoten in hun geloof staan. Op zondag hebben wij het weekend afgesloten met een eucharistieviering, met rector Broeders en pastoor Glas. Ook onze ouders waren daarbij aanwezig. Wij werden uitgenodigd om rond het altaar te komen staan bij de consecratie. Behalve ruimte voor verlegenheid, moed, lachen, huilen, troosten, gezelligheid, groeiend vertrouwen en durf, hebben wij veel van elkaar geleerd en durven wij onze taak aan. Wij zijn er klaar voor!

Ondertussen zijn we in een feestelijke viering door pastoor Glas aan de parochie voorgesteld.

LISANNE, JOCHEM, DAPHNE,
SEBASTIAAN, NATHALIE, THOMAS,
DAPHNE, JOCHEM EN INGRID

© PETER VAN MULKEN

Roepingenzondag: bidden om priesters en diakens

"Bidden is praten met God", leren wij de kinderen. De woorden die wij spreken tot God vallen niet in het luchtledige, maar God luistert naar Zijn mensen. In de verbondenheid van God met Zijn mensen geeft Hij wat goed is voor ons en zo ook voor Zijn Kerk. Daarbij kiest God mensen uit die Hij nodig heeft om Zijn plan met de wereld uit te voeren.

Met Roepingenzondag bidden wij met heel de kerk om priesters en diakens die zich daarvoor willen inzetten. De kerk gaat ons ter harte. Laten wij samen één grote keten vormen van mensen die bidden, in het vertrouwen dat God ons mag geven wat wij nodig hebben voor onze gemeenschappen, voor Zijn kerk, het hele jaar door.

WALTER BROEDERS,
RECTOR CENTRUM VRONESTEYN

© BOVENWIJUS

Gebed

God,
U hebt in alle tijden zorg willen dragen voor herders die Uw volk leiden.
Ik bid U om priesters,
die vervuld van Uw heilige Naam,
trouw aan de dienst van het altaar,
enthousiaste verkondigers van het Evangelie
en ijverige bedienaren van de sacramenten zijn.

Ik bid U om diakens,
die Uw Blijde Boodschap
van hoop en bemoediging,
van vrede en gerechtigheid,
in woord en daad verkondigen
en Uw Koninkrijk van liefde dichterbij
brengen.

Spreek ook mij aan
om dienstbaar te zijn aan U en de mensen,
in navolging van Christus de Dienaar.

Dit alles vragen wij U
op voorspraak van onze patroonheilige
Laurentius,
in wie geloof en liefde samenkomen,
door Christus Jezus onze Heer.
Amen

De Kruisweg

Op Goede Vrijdag herdenkt de Kerk het lijden en sterven van Jezus Christus en volgens de Schrift "een bewijs van zijn liefde tot het uiterste toe" (Joh. 13,1), "Vraag aan een Kaapverdiaan, een Afrikaan, een Filippino of aan een 'echte' Hollander: 'Hoe bid jij de Kruisweg?' Wat zou dan het antwoord zijn? Rotterdammers gaven op Goede Vrijdag hun antwoord op die vraag op de R.K. Begraafplaats en Crematorium St. Laurentius.", zegt pastoraal werker Rob Lijesen.

Tijdens de Kruisweg werd een groot kruis meegedragen. Iedere gemeenschap droeg het kruis een gedeelte van de Kruisweg. Zo lieten zij zien dat

© PETER VAN MULKEN

zij met elkaar verbonden willen zijn in geloof en in leven. Bij elke statie werd gebeden en gezongen. Steeds in een andere taal. Ook aanwezig was Theo van Werkhoven, die per 1 maart is aangetreden als nieuwe directeur van de begraafplaats: "Deze Kruisweg met de diverse nationaliteiten is bijzonder. Dat raakt je als gelovige, als mens."

© PETER VAN MULKEN

Bijzondere Kruisweg bij Begraafplaats St. Laurentius

Energie Voor Kerken

Bedankt voor uw deelname!

Ruim 3.500 kerken en kloosters hebben zich inmiddels aangesloten bij het inkoopcollectief Energie voor Kerken.

Dankzij uw deelname kopen we gezamenlijk voordelig groene energie in.

Greenchoice is voor 2015-2016 opnieuw gekozen als onze energieleverancier. Met Greenchoice kiest u niet alleen voor groen, maar ook voor een goede service. Greenchoice is namelijk uitgeroepen tot klantvriendelijkste energieleverancier!

Ook interesse?

U kunt maandelijks instappen in het collectief. Kijk voor meer informatie op www.energievoorkerken.nl of neem contact op met Sonja Boer van Hellemans Consultancy.

☎ 030 767 01 21
✉ boer@hellemansconsultancy.nl

Het collectief Energie voor Kerken is een initiatief van CIO-K in samenwerking met energie adviesbureau Hellemans Consultancy.

Geldwerving om Kerk te kunnen zijn

Kom naar de Impulsavond 20 mei

Vanwege het Laurentiusjaar wordt op woensdagavond 20 mei de bijeenkomst gehouden "Geldwerving om Kerk te kunnen zijn". Onder meer parochiebesturen, leden van beheercommissies/locatieraden en werkgroepen Kerkbalans werden hiervoor eind maart per brief uitgenodigd. De diaken Laurentius is de patroonheilige van het bisdom. In de iconografie wordt hij vaak afgebeeld met een kelk en een geldbuidel. Daarmee wordt uitgebeeld dat hij als diaken diende aan de tafel van de Heer en ook het geld voor de Kerk beheerde.

Kerkelijke geldwerving is geen doel op zich, maar is gericht op het mogelijk maken van de zending van de Kerk in deze tijd. Dat laat ook de heilige Laurentius zien. Hij ondervindt in de

eucharistie wat de liefde van Christus betekent, en deelt deze liefde met de armen.

Investeren

Op de bijeenkomst 'Geldwerving om Kerk te kunnen zijn' zal Mgr. Van den Hende de openingsinleiding houden. De Kerk in Nederland wordt niet betaald door de overheid. Daarom is het van belang om te blijven investeren in de actie Kerkbalans en het draagvlak hiervoor verder te ontwikkelen ook bij jongere generaties. Het is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gelovigen om voldoende middelen bijeen te brengen opdat de Kerk haar zending in onze tijd - het leven en verkondigen van het evangelie - kan blijven vervullen.

Daarna zal er aandacht zijn voor de Kerkbalansconsulenten, die parochies in het bisdom adviseren bij de verdere verbetering van de actie Kerkbalans. Zij zijn sinds juni 2014 actief in het bisdom Rotterdam. De Kerkbalansconsulenten zijn parochievrijwilligers die bij hun advisering veel oog hebben voor praktische stappen ter verbetering van de lokale actie Kerkbalans, en voor concrete en haalbare doelen.

Het laatste deel van de bijeenkomst bestaat uit onderling gesprek in groepen met uitwisseling over manieren waarop parochies geefgedrag positief kunnen beïnvloeden. Dit deel wordt ingeleid door communicatiemedewerker Daphne van Rosendaal. Er zijn principes die in communicatie worden toegepast om gedrag van mensen positief te

© JOHAN WOUTERS

beïnvloeden. Welke principes zijn dit en hoe werken ze in de praktijk? De presentatie van enkele casussen dient als opmaat tot onderling gesprek in groepen over praktische verbeteringsmogelijkheden voor de actie Kerkbalans. De bijeenkomst vindt plaats vanaf 19.00 uur in de Church of Our Saviour, Koningin Marialaan 2, Den Haag (deelname en eventuele maaltijd, na opgave, vanaf 18.00 uur).

Aanmelden kan tot 12 mei via E: laurentiusjaar@bisdomrotterdam.nl.

DAPHNE VAN ROSENDAAL

Hoop-tour in Berkel en Rodenrijs

Gods liefde is rijk gezaaid in veel mooie ontmoetingen. Die conclusie trekt Tom van der Hoeven, organisator van de Hoop-tour in de parochie Christus Koning, locatie Berkel en Rodenrijs. Hij vertelt zelf hoe de impulsdag op 21 maart verliep.

De impulsdag, een initiatief van het platform R.K. Evangelisatie, begon in de Onze Lieve Vrouw Geboortekerk met een eucharistieviering. Die werd muzikaal ondersteund door de Kisi-kids, een internationaal, evangeliserend kinderkoor. Dat deden zij op inspirerende wijze. Na een korte koffiepauze in parochiehuis Willem Huygensz, bemoedigde Arnold van Berkel van de landelijke Hoop-tourorganisatie, de deelnemers aan de hand van het bijbelboek Nehemia. Door erop uit te gaan, door Jezus bekend te maken, zullen we volgens paus Franciscus de vreugde van evangelisatie ervaren. Over het waarom van evangelisatie hield pater Thomas van de Broeders van Sint-Jan een sprankelende inleiding. 'Jezus is onze blijde boodschap. Jezus Christus die is gekruisigd, Hem verkondigen wij.'

De praktijk

Na een korte tijd van aanbidding en gebed in de kerk, gingen de deelnemers "de praktijk" in. Mensen werden

uitgenodigd om naar de liedjes van de Kisi-kids te komen luisteren, onder het genot van koffie of thee. Ook konden zij een kaars opsteken in de kerk, waar onder leiding van een groep van de gemeenschap Emmanuel, aanbiddingsliederen gezongen werden.

Naast het opsteken van kaarsen, konden er ook gebedsonderwerpen in een mandje gedaan worden onder het motto "een vraag aan God". Er was ook een mandje met verschillende bijbelteksten onder het motto "Gods antwoord aan jou". Mensen die dat wilden konden verder doorpraten met de medewerkers of priesters. Hier werd goed gebruik van gemaakt. Ook het tien minuten van de R.K. kerk gelegen dorpscentrum werd aangedaan. Het drukke en gezellige dorpscentrum kreeg nog meer kleur door de Kisi-kids. Mensen bleven staan om te luisteren. Een mooi moment was dat kinderen die met hun moeder voorbijliepen, vroegen of zij mee mochten zingen. Dat mocht natuurlijk. Deze kinderen zouden het liefst de

hele dag zijn blijven zingen.

De Kisi-kids wisselden hun zang af met het uitdelen van waxinelichtjes aan de voorbijgangers. De lichtjes werden vervolgens vooral aangestoken in de Dorpskerk (de Hervormde Gemeente stelde haar kerk voor de Hoop-tour open). Er werden op straat vele goede gesprekken gevoerd. Bij elkaar zijn meer dan driehonderd mensen in de kerken geweest om een kaars op te steken en verder door te praten, een intentie achter te laten of een bijbeltekst mee te nemen.

Bij de evaluatie bleek dat de Kisi-kids en deelnemers van de gehele dag en ook van de praktijkmiddag genoten hebben. Er zijn veel mooie ontmoetingen geweest. Gods liefde is rijk gezaaid en Hij zorgt voor de groei. Op korte termijn komen de deelnemers bij elkaar om te bespreken hoe en op welke manier de evangelisatie door kan gaan. Dit smaakt naar meer!

Platform voor Evangelisatie

Het Platform voor Evangelisatie is een landelijk netwerk van katholieken die zich inzetten voor de "nieuwe evangelisatie" in Nederland. Deze term komt van paus Johannes Paulus II, die vanaf 1983 hiervoor voortdurend heeft gepleit. De paus zag dat er grote behoefte was aan de vernieuwing van het geloof en van het christelijk leven en hij was bijzonder bezorgd over de afname in de christelijke praktijk in landen die vroeger bolwerken waren van het christendom. De formulering geeft aan, dat de acceptatie van het evangelie niet eenmalig en voorgoed is. Christenen moeten zich steeds weer openstellen voor Christus in hun leven. De Kerk moet hen hierbij helpen.

Zie: www.rkevangelisatie.nl

Maarschalkerweerdjaar

Dit jaar wordt herdacht dat de orgelmaker Michaël Maarschalkerweerd honderd jaar geleden overleed. In vele katholieke kerken staat een orgel van zijn naam.

Er zijn diverse activiteiten in het Michaël Maarschalkerweerd Herdenkingsjaar 2015. Zo werd tijdens zijn sterfdag op 27 februari jongstleden het Maarschalkerweerdjaar officieel geopend met een orgel- en koor concert in de St. Catharinakathedraal te Utrecht. Namens de Bisschoppenconferentie was onder andere, vanwege zijn bisschoppelijk referentschap kerkmuziek, bisschop Van den Hende aanwezig. Organist Eric Koevoets, het Sint Gregoriuskoor van de St. Lambertuskerk te Rotterdam verleenden hun muzikale medewerking samen met het Vrouwenkoor La Confiance uit Dordrecht.

Recent vond op 18 april jongstleden ook een orgelconcert plaats in de Hildegardiskerk te Rotterdam. Op het programma stonden onder meer werken van Bach, César Franck en Charles-Marie Widor. Het programma werd muzikaal ondersteund door organist Theo Kloeg, het Caeciliakoor van de Hildegardiskerk en het Caeciliakoor van de Willibrorduskerk te Bergschenhoek.

Meer activiteiten

En zo is in het Catharijneconvent op 27 juni een symposium over de orgelmaker Michaël Maarschalkerweerd. In ditzelfde weekend start tevens de tentoonstelling over zijn leven en werk in de Nikolaïkerk te Utrecht, die daarna naar het Nationaal Orgelmuseum in Elburg zal verhuizen.

Bijzondere orgels in bisdom Rotterdam

Maarschalkerweerdorgels komen ook voor in het bisdom Rotterdam. Daar is een orgel in de Maria van Jessekerk in Delft, een koororgel en hoofdorgel in de St. Jeroenkerk te Noordwijk en een orgel in de Bedevaartskerk HH. Martelaren van Gorcum te Brielle.

Het orgel in Brielle werd vorig jaar juni nog door bisschop Van den Hende gezegend tijdens de jaarlijkse Kerktoetredersdag. De bisschop zei hierbij: "Paulus kende in zijn tijd nog geen orgel. Hij sprak over de Kerk als een lichaam met ledematen (1 Kor. 12). In onze huidige tijd is Gods Kerk ook wel eens beschreven als een orgel waarin de vele verschillende stemmen, de vele registers met elk hun eigen nuances, samenkomen en ten dienste staan van orgelspel als geheel: in gezamenlijkheid ten dienste van de zending van de Kerk. Met daarbij de lucht die door de windladen en pijpen stroomt als beeld van de bezieling van de heilige Geest."

Tevens werd die dag het 'Diocesane Orgelfonds' gepresenteerd, dat moet gaan helpen bij behoud en herbestemming van orgels met een bijzondere waarde. De bisschop benadrukte daarbij het belang van goede zorg voor de orgels vanwege hun cultureel-historische waarde en vooral ook vanwege hun belangrijke plaats ten dienste van de viering van de liturgie.

© JOHN BIERT

De orgelmakers Maarschalkerweerd

Vader Pieter Maarschalkerweerd leerde het vak bij Jonathan Bätz en vestigde zich in 1840 te Utrecht als zelfstandig orgelmaker, eerst samen met Christiaan Stuling en vervolgens leidde hij het bedrijf alleen. Zijn werkplaats bevond zich vlakbij de St. Catharinakathedraal.

Zoon Michaël was een pionier en ging op zoek naar een nieuwe, eigentijdse romantische klank. Hij reisde naar Parijs naar zijn grote voorbeeld Aristide Cavaillé-Coll, naar België, Duitsland en Zwitserland. Hij bouwde voornamelijk orgels die in de traditie van de tweede helft van de 19de eeuw passen. Hij noemde zich als een der eerste orgelbouwers ook orgelfabrikant, wat wijst op een geleidelijk toenemende mechanisatie en gebruikmaking van toeleveranciers.

Hij was lid van het Sint-Bernulphusgilde, dat onder leiding stond van kapelaan Gerard van Heukelum en dat zich richtte op de Nederrijnse gotiek. Hij tekende, al dan niet samen met zijn vader, voor zo'n 175 orgels. Daarmee was hij de meest productieve orgelmaker van R.K. huize van ons land in de tweede helft van de 19de eeuw.

Meldt u aan voor Diaconieprijs Brood en Rozen

Op zaterdag 14 november reikt het Bisdom Rotterdam voor de vijfde keer de Diaconieprijs Brood en Rozen uit. Met deze prijs wil het bisdom diaconale activiteiten zichtbaar maken voor een breder publiek en de inzet van vrijwilligers op dit terrein erkenning geven. De prijs kent drie categorieën: diaconie dichtbij, missie, ontwikkeling en vrede; en een bijzonder thema. Dit jaar is gekozen voor eenzaamheid of eenzaamheidsbestrijding als derde categorie. De winnaar in elke categorie ontvangt € 1000,- voor zijn activiteiten. De nummer 1 in de laatste categorie krijgt ook de wisseltrofee. Parochies en katholieke instellingen kunnen hun activiteiten aanmelden tot 31 mei. Alle aanmeldingen worden gepubliceerd in een brochure. Nadere info via j.maasen@bisdomrotterdam.nl.

© JEROEN STAM

Wandelen voor vervolgde christenen

Op Hemelvaartsdag 14 mei a.s. organiseren de twee katholieke parochies van Den Haag de gebruikelijke wandelbedevaart naar de ruïne van Maria van Zeven Smarten in Oud Eijk en Duinen. Men vertrekt in alle vroegte. Aankomst rond 7.00 uur en vervolgens is er een ommekeer met het kruisreliëf en de Maria-icoon. Om 7.15 uur begint een eucharistieviering met priesters, diaken en pastoraal werkers van beide parochies. Dit jaar staat het gebed in het teken van de vervolgde christenen en voor andere vervolgde minderheden in de wereld. Vertrekplaatsen zijn: H. Jacobuskerk, Parkstraat om 5.30 uur, Emmauskerk, Leyweg om 5.45 uur, Maria van Eik en Duinen, Loosduinen 6.15 uur. Meer informatie via www.rkparochiedevierevangelisten.nl en www.stjacobus.nl

Verdieping

Van Warmond naar Jeruzalem

Warmond. Een mooie plaats in ons bisdom. En een-tje met Bijbelse connotatie, zo leerde mijn docent Hebreuws me ooit: Warmond – mond in de war – Babel. De plaats waar honderden, misschien wel duizenden bezig waren met het bouwen van een toren. Daar werd wat groots verricht! Maar de hoogmoed had toegeslagen en God dacht: 'Dat gaat zo maar niet, een toren bouwen die tot in de hemel reikt. 'Hij zorgde ervoor dat de harde werkers, die tot dat moment eensgezind hadden samengewerkt, elkaar niet meer konden verstaan. Letterlijk. Van het ene op het andere moment sprak ieder een eigen taal en kon de een de ander niet meer verstaan. De bouw stakte,

de bouwers verspreidden zich over de regio en verder. Er restte een bouwval. En vele, vele talen. Maar eeuwen later werd het Pinksteren. De volgelingen van Jezus zitten bijeen, tussen de puinhopen van waar ze in geloofden. Hun messias was de kruisdood gestorven. Zijn graf was leeg. En de vrienden zitten bijeen achter gesloten ramen en deuren. De wereld is buitengesloten, de vrienden zijn naar binnen gericht. Ze zoeken troost bij elkaar. Maar dan komt hun Vriend (*Joh. 15,15*) de kamer binnen. Hoe? Een groot raadsel. En Hij zegt hen die donkere kamer te verlaten, de wereld tegemoet te treden. Niet bang te zijn. Ze ontvangen de Heilige Geest om missionarissen te kunnen zijn. Die Geest

die er vanaf het begin was, zwevend over de wateren, komt nu in de harten van deze bange mensen. En ze staan op. Ze verlaten de kamer, gaan naar buiten en beginnen te spreken. En oh wonder! Ieder die buiten is en luistert naar wat ze te zeggen hebben, hoort de leerlingen in de eigen taal spreken! Wat in Babel is begonnen, stopt daar, in Jeruzalem. De bouwval van de toren wordt getransformeerd tot een huis van het hart. Want die taal is te horen: de taal van het hart. Wie van hart tot hart spreekt, hoeft niet bang te zijn dat de ander de woorden niet verstaat. De luisteraar verstaat zelfs veel meer: geloof, hoop en liefde.

WILLIEN VAN WIERINGEN

DCI brengt DVD “geraakt door armoede” uit

Ter afsluiting van haar project “De armoedebestrijders” heeft de Diocesane Caritas Instelling van het bisdom Rotterdam onlangs een DVD uitgebracht. In deze film van ruim 17 minuten spreekt mediapriester Roderick Vonhögen met vier kerkelijke vrijwilligers, die zich met hart en ziel inzetten voor mensen die leven in armoede. Zij laten zien, dat bidden dienen bij elkaar horen.

Voor trouwe lezers van Tussenbeide zijn zij geen onbekenden. In de vorige jaargang van Tussenbeide kwamen hun activiteiten al aan bod in de rubriek “De Armoedebestrijders”.

De menselijke maat en het aandacht besteden aan een ander, daar gaat het om. Vonhögen start zijn rondgang in de Paardenstal, een kringloopwinkel onder de rooms-katholieke kerk van Berkel. Daar spreekt hij met Piet van der Burg, bestuurslid van de lokale PCI en DCI. Veel mensen komen hier spullen halen, die in de schuldsanering zitten of om

andere redenen in armoede moeten leven. Grote dingen kun je niet oppakken, aldus Van der Burg, maar je kunt er wel voor elkaar zijn.

Vriendschap

In Rotterdam spreekt Vonhögen met Manuel de Jesus. Toen deze jongeman uit Kaapverdië voor het eerst in Nederland was, had hij zich er over verbaasd, dat je ook hier armoede kunt tegenkomen. Ook voor hem staat de waardigheid van de mens centraal. Ontroerend is zijn verhaal over zijn vriendschap met een Roemeense jongen, die hij voor het eerst ontmoette toen die moederziel alleen op een bankje zat.

Marianne Schouten is in Rotterdam-Zuid onder meer betrokken bij een kledingproject voor baby's en kleine kinderen. Terwijl zij de kleertjes uitsorteert, vertelt zij over de schrijnende armoede waarin sommige kinderen in deze stad ter wereld komen. Ze maakt zich zichtbaar boos over de oneerlijke

verdeling. Tegelijk vertelt ze hoe zij het klaar staan voor anderen met de paplepel heeft meegekregen van haar ouders. “Elke mens heeft het goede in zich,” prentte haar vader haar altijd in. “Je moet het er alleen uit zien te halen.”

Een gesprek met DCI-voorzitter Wilbert van Erp sluit de DVD af. Armoedebestrijding heeft in zijn ogen met grote lijnen te maken, maar evenzeer met kleine lokale initiatieven. Ieder mens kan in zijn directe omgeving een bijdrage leveren. Diaconie is niet ingewikkeld en hoogdravend. Het gaat ook om een praatje maken, de verfkwaast hanteren of de financiën op orde krijgen. Het geloof is bidden en dienen tegelijk.

De DCI heeft deze DVD laten maken om parochies en PCI-en een middel in handen te geven om de diaconale opdracht van de kerk te presenteren aan een breder publiek, binnen en buiten de kerkgemeenschap. Dat gebeurt niet met hoogdravende woorden, maar

met een paar concrete verhalen over armoedebestrijding. Zo nodigt de film de kijkers uit te bedenken met welke kleine daden zij zelf anderen kunnen helpen. En met elkaar te bespreken hoe deze daden een uiting van geloven op maandag is. Prima gespreksstof voor een bijeenkomst op een diaconale zondag, een KBO-soos of een bijeenkomst met de vormelingen of M25.

JAN MAASEN

Nieuw Pastoraal Bulletin Gemeenschap van geroepenen

Het nieuwe nummer van het Pastoraal Bulletin is uit. Het heeft de titel: “Gemeenschap van geroepenen”.

In de huidige tijd doet zich het verschijnsel voor dat mensen niet als het ware als christenen worden geboren, maar er op een bepaald moment in hun leven voor kiezen om het te worden. Dat stelt allerlei vragen aan de catechese en het pastoraal handelen. Daarover gaat het in dit bulletin.

De eerste bijdrage gaat in op een lezing van dr. Stijn van den Bossche, over het geloof als roeping en de Kerk als gemeenschap van geroepenen. Een volgend artikel is een recensie van het boek “De onbekende gelovige”, geschreven door Thierry Bizot. In deze uitgave doet de schrijver verslag van zijn herontdekking van het christelijk geloof.

Daarna gaat het bulletin over enkele voorbeelden hoe in het bisdom

Rotterdam gewerkt wordt aan de Kerk als gemeenschap van geroepenen: de Catechese op Zondag in parochie De Goede Herder in Maassluis,

Vlaardingen en Schiedam, het fenomeen kerktoetreders en de jaarlijkse kerktoetredersdag, Tour of Faith (ontmoeting tussen bisschop en jongeren rond eucharistie, geloofsgesprek en maaltijd) en Famcat (catechese gericht op het gehele gezin – de huiskerk). Roepingsverhalen van Augustinus, Paulus en een diaken uit ons bisdom ontbreken niet in dit bulletin. Via de webwinkel van Bisdom Rotterdam kunt u een of meer exemplaren bestellen. Prijs: € 1,50 per stuk excl portokosten.

Connection wint Middenkorenfestival

Het Haagse koor Connection won het zesde Nationaal Middenkorenfestival. Het koor onder leiding van Meye Peeters won zowel de eerste prijs bij de vakjury als bij de publieksjury.

De tweede prijs was voor het Helmondse Lighthouse, de derde prijs ging naar Incanto uit Zoetermeer. Dat koor won met het lied Godlof ook de Compositieprijs.

Elf koren uit het hele land streden op 14 maart om de prijzen, een professionele jury beoordeelde naast het publiek. De kerk van de H. Antonius Abt aan de Scheveningseweg in Den Haag was de locatie van de zangwedstrijd. De dag werd afgesloten met een vesperviering.

Diversiteit

Sinds 2004 bestaat in korenland dit festival voor middenkoren: uit het hele land komen zangers en zangeressen bij elkaar voor zang en ontmoeting. De organisatie is in handen van Code Music, met ondersteuning van de NSGV. Dit jaar was het thema “Laetare (verheug u)”, passend bij de vierde zondag van de vastentijd op 15 maart. Het festival kent een grote diversiteit aan koren die samen garant staan voor een boeiende luisterervaring: van swingende pop tot klassiek repertoire. De liederen zijn net zo divers als de middenkoren generatie. De zevende editie van het Middenkorenfestival is op 11 maart 2017.

Drie Zomerkampen: 19 t/m 25 juli 2015

Kinderkamp	Voor jongens en meisjes van 8 - 12 jaar	Amerongen € 120,-
Tienerkamp	Voor jongens en meiden van 13 en 14 jaar.	Vinkeveen € 130,-
Jongerenkamp	Voor jongens en meiden van 15 - 17 jaar.	Roosendaal € 140,-

Meld je aan bij Fredi Timmermans via pastoraledienstverlening@bisdomrotterdam.nl
Zie ook: www.bisdomrotterdam.nl/zomerkampen

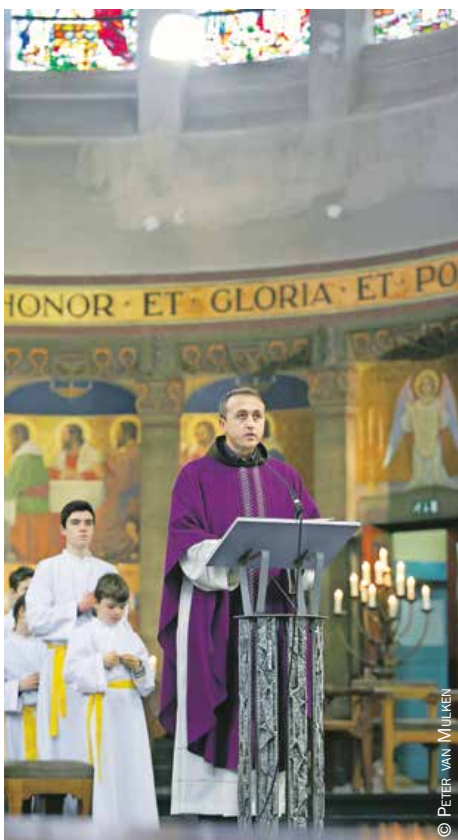

Zdenko Sutalo

Kathedraal biedt thuis aan Kroatische gemeenschap

De HH. Laurentius & Elisabeth in Rotterdam biedt naast de kathedrale parochie onderdak aan nog een geloofsgemeenschap. De Kroatische katholieken uit een grote regio rond de Maasstad hebben er hun thuisbasis.

Zdenko Sutalo, vice-voorzitter van het bestuur van de Kroatische parochie in Nederland en pater Juro Tokalić, pastoor van de Kroatische parochie, laten ons kennismaken met deze Kroatische geloofsgemeenschap. 'Gemeenschap-zijn en samen eucharistie vieren, dat zijn de belangrijkste pijlers van onze Kroatische parochie', steekt pater Tokalić van wal. 'Ook de sacramenten en de sacramenten-voorbereiding nemen een centrale plaats in. Op dit moment bereid ik een vader en zoon voor op hun beider doop. Ik verzorg de communievoorbereiding, catechese, houd gesprekken met doopouders en peetouders en in de week na Kerstmis ga ik, volgens oud gebruik, naar de gezinnen van de geloofsgemeenschap om elk gezin afzonderlijk te zegenen.' De Kroatische parochie St.-Nikola Tavelić is verspreid over heel Nederland en komt samen in zeven verschillende steden. De grootste gemeenschap vormt de groep in

© PETER VAN MULKEN

Rotterdam. Op zondagmiddag om één uur is in de kathedraal in Rotterdam de mis in het Kroatisch. Doorgaans wonen zo'n vierhonderd mensen de viering bij. De gemeenschap heeft twee koren, met op het repertoire voornamelijk traditionele Kroatische kerkgezangen. Pater Tokalić legt uit: 'De meeste Kroaten spreken goed Nederlands, zeker de jongeren die hier geboren zijn. Maar in gebed voelen de mensen zich beter thuis in hun moedertaal. Daar hebben ze de sterkste beleving bij.'

is geen toeval. In de jaren zeventig kwamen arbeiders naar Rotterdam om in de haven te werken. Een tweede grote groep vormden begin jaren negentig de vluchtelingen uit voormalig Joegoslavië.

In 1971 is de Kroatische parochie in Nederland opgericht. De eerste priester van de parochie ging – het was nog het internetloze tijdperk – van haven naar café en van café naar haven om contact te maken en mensen uit te nodigen. Later ging een klein groepje parochianen rond om de nieuwe parochie onder de aandacht te brengen. Pater Tokalić: 'Kroaten zijn open mensen. In elk land zie je dat ze zich vlot aanpassen aan de cultuur van de plek waar ze wonen. Ook de Kroatische jeugd in Nederland doet het goed, spreekt perfect Nederlands en is goed opgeleid. Daarbij blijft de band met het land van herkomst. Zo zijn er in de parochie inzamelingsacties gehouden om hulp te bieden aan de slachtoffers van de overstromingen op de Balkan, toen vorig jaar de Savarivier ver buiten de oevers trad en het kolkende water verwoestende aardverschuivingen teweegbracht.'

Kroaten in Nederland
Dat de Kroaten in Rotterdam de grootste groep in ons land vormen,

De Kroaten die in de jaren zeventig en negentig in Nederland kwamen, kregen kinderen; zij vormden de jonge aanwas van de Kroatische

www.weeknederlandsemissionaris.nl

Luisteren met je hart

Steun de Week Nederlandse Missionaris

Pinksteractie
16 t/m 24 mei 2015

Steun ons op IBAN:
NL30 RABO 0171 2111 11

Week Nederlandse Missionaris
productie door
Mensen met een Missie

© PETER VAN MULKEN

parochie. Veel van de jongeren blijven verbonden met de geloofsgemeenschap en zijn op verschillende gebieden in de parochie actief.

Jong

Kaja vertelt na afloop van de Kroatische viering, terwijl ze druk bezig is met koffie schenken en serveren: 'Het koffiedrinken met een hapje daarbij verzorgen wij als jongeren elke zondag. Het samenkomen na de eucharistieviering hoort er echt bij in onze gemeenschap. Het is voor de mensen belangrijk om met elkaar en met de priester te kunnen spreken. Vaak komen de mensen van wat verder weg, dus de momenten na de viering op zondag zijn echte ontmoetingsmomenten.' De jongeren van de Kroatische geloofsgemeenschap helpen ook met het organiseren van de parochiefeesten; ze begeleiden activiteiten voor de kinderen en onderhouden een Facebook-pagina. Verder zijn er verdiepende activiteiten. Op dinsdag is er een gebedsgroep onder leiding van

Pater Juro Tokalic ofm

de priester en soms zijn er lezingen. Ontspanningsmomenten ontbreken niet. Er zijn jongerenfeesten, waar pastor Tokalić een graag geziene gast is. En er wordt bijvoorbeeld een kookworkshop of een voetbaltoernooi georganiseerd. Dat alles om de band tussen de jongeren van de geloofsgemeenschap te verstevigen.

JOLANDA DE WOLF

Als pelgrim naar het Heilig Land

Een bijzondere gelegenheid om het Heilig Land te bezoeken. Dat is de reis naar Israël die vanuit Den Haag wordt georganiseerd. Initiatiefnemer is emeritus-pastoor Rob Kurvers, die zijn enthousiasme voor de reis graag met u deelt.

Het is voor een christen een bijzondere ervaring om de plaatsen te bezoeken die geheiligd zijn door de voetstappen van Jezus zelf en van Maria, Jozef, Johannes de Doper en de apostelen. Een pelgrimage naar het Heilig Land brengt de Bijbelse teksten op een nieuwe manier tot leven en inspireert op een heel eigen manier tot het volgen van de weg van Jezus. Een zekere Egeria bezocht Palestina aan het eind van de vierde eeuw vanuit Spanje - als vrouw alleen. Uit nieuwsgierigheid naar de aardse leefwereld van de verrezen Heer, zoals ze zelf zegt. Een jaar lang maakt ze in dit zo bijzondere land alles mee wat ze in haar eigen thuis-omgeving heeft meegemaakt vanuit de Bijbelse teksten en de liturgische vieringen.

Sindsdien is er veel gebeurd; enkele eeuwen stond het Heilig Land onder invloed van de Byzantijnse cultuur, totdat de Islam er zijn stempel op drukte. In de Middeleeuwen kwamen er kruisvaarders, van wie nog steeds sporen zichtbaar zijn, zoals in het oude Jeruzalem de huidige kerk van het H. Graf.

Sinds de vorige eeuw - na de stichting in 1948 van de huidige staat Israël - komen de plaatsen die bij het Heilig Land behoren weer bijna dagelijks in het nieuws. Zal er binnen Israël en de Palestijnse gebieden plaats blijven voor christenen? Zullen eens Joden en Arabieren met elkaar samen leven op dit bijzondere stukje aarde?

Vraagstuk

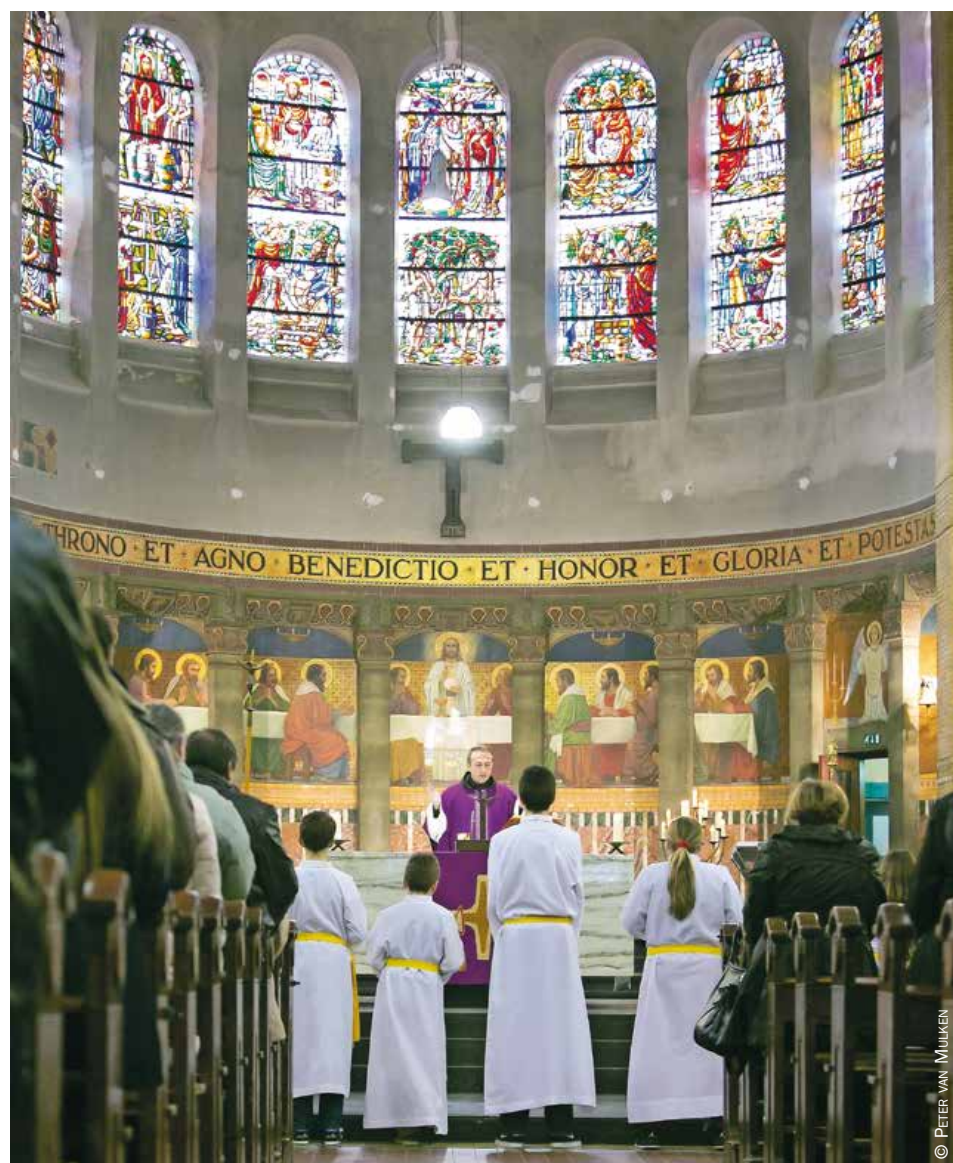
Het "wereldvraagstuk" van de toekomst van Israël wordt heel concreet als je van Jeruzalem naar Bethlehem rijdt en de scheidingsmuur tussen de volkeren op je af ziet komen. Ook al halen geregeld onveilige situaties het nieuws, nog steeds weten vele groepen

vanuit alle windrichtingen op een goede manier de weg naar het Heilig Land te vinden.

Van 27 oktober tot en met 6 november gaat een reisgezelschap vanuit Zuid Holland op pad naar Israël. Als lid van de Ridderorde van het H. Graf van Jeruzalem heb ik de afgelopen jaren vaker pelgrimages als deze begeleid. Er zal tijdens de reis dan ook veel aandacht zijn voor de Joodse godsdienst - waar onze Heer Jezus zelf deel van uitmaakte. Er worden ook veel plaatsen bezocht die in de evangeliën ter sprake komen: Nazareth, Kana, de berg Tabor, de plaatsen rond het meer van Galilea en natuurlijk Bethlehem en Jeruzalem.

De reiskosten bedragen circa 1850 euro, afhankelijk van het aantal deelnemers. Om gewenste vluchten en hotels te kunnen reserveren is een spoedige inschrijving wenselijk. Aanmelden kan daarom tot eind mei. Nadere informatie en een meer gedetailleerd programma kan bij mij worden verkregen. T: 070 - 3653875 of 06 - 55840365; E: rga.kurvers@ziggo.nl.

Tiendaagse pelgrimage van 27 oktober tot en met 6 november

Nieuw in Krakau : Seminarie voor late roepingen!

Onder de dakpannen van een leegstaand internaat is in Krakau-Mogila een seminarie voor late roepingen geopend. Kandidaten van 35 jaar of ouder uit geheel Polen zijn hier welkom. Zij volgen hun theologiestudies aan de Pauselijke Universiteit Johannes Paulus II in het centrum van Krakau.

Sponsor dit nieuwe seminarie!
Doneer uw gave op
Bank: NL 73 INGB 0000 0440 05 t.n.v.

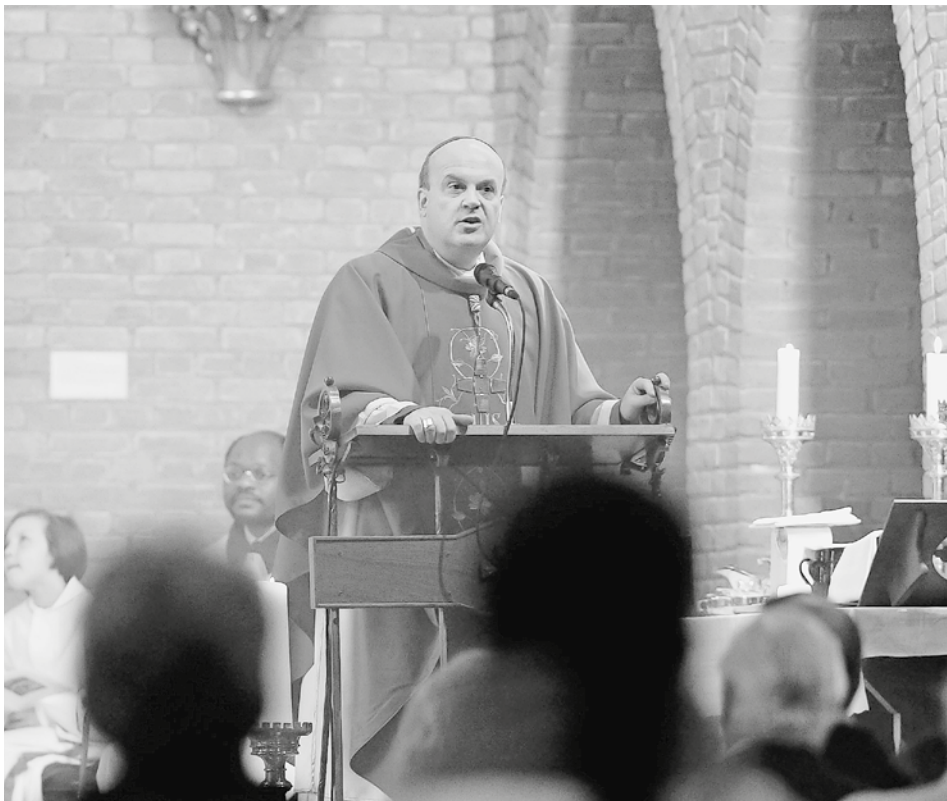
STICHTING 'Totus Tuus'
Prunuslaan 12
4702 AM Roosendaal
T: 0165-567894, www.StichtingTotusTuus.com

Kostersdag

Op zaterdag 25 april jongstleden vond voor de eerste keer in de bedevaartskerk HH. Martelaren van Gorcum aan De Rik 5 te Brielle een Kostersdag plaats. De Bisschoppelijke Brielse Commissie, die zorg draagt voor het heiligdom, had het initiatief voor deze dag genomen.

De dag opende met een eucharistieviering. Tijdens zijn preek zei bisschop Van den Hende: 'Kosters hebben met het oog op de eucharistie en het liturgisch leven van de Kerk een zeer belangrijke taak. Kosters stellen de kerk open als het huis van God. Kosters zorgen ervoor dat het kerkgebouw zodanig wordt beheerd dat de geloofsgemeenschap op een waardige manier kan samenkomen om de Heer te ontmoeten. De viering van de eucharistie en ook andere liturgische vieringen in de kerk worden voorbereid, zodat medeparochianen in staat worden gesteld om steeds opnieuw in de liturgie hun geloof te voeden en opnieuw gezonden te worden.' 'In het evangelie van vandaag (Mc. 16, 15-20) klinkt de opdracht van de verrezen Heer: gaat uit over de gehele wereld en verkondigt het evangelie. [...] Niet zonder betekenis is de aanduiding van de eucharistie als: de mis. De aanduiding 'mis' komt van het Latijnse woord: missio, of zending. Wanneer we gevoed en gesterkt zijn door het woord en het sacrament van de Heer worden wij aan het einde van de eucharistie uitgezonden, bij de zegen en wegzending.'

Dr. Timothy P. Schilling, staf-medewerker Centrum voor Parochie-spiritualiteit, dat onder meer het Kostersboek heeft uitgegeven, sprak over het thema 'Geloof, spiritualiteit en de praktijk van de koster'. 'Het woord koster', zo zei hij onder meer, 'komt van het Latijnse *custos*, wat bewaker betekent. De koster bewaakt het kerkgebouw en zorgt voor de sacristie en de liturgische voorwerpen. Maar deze functie is niet louter praktisch. Als onmisbare voorbereider van de kerkelijke vieringen, draagt de koster direct bij aan de spirituele beleving van de gelovigen. Door zijn stille, onzichtbare inzet, doet de koster

ons denken aan de heilige Jozef: zijn dienstbaarheid maakt voor ons de ontmoeting met Christus mogelijk. 'Tenslotte konden de kosters deelnemen aan de rondleiding waarbij uitleg werd gegeven over de Martelarenbeelden, de historie, het Maarschaldkerweerdorgel en de Ommegang met de overblijfselen van de vroegere stenen schuur waar de Martelaren hun dood vonden.

FOTO'S: © PETER VAN MULKEN

Mijlpaal voor de Pastorale School 2000^e Attest uitgereikt

Op donderdag 9 april 2015 ontving Marcus Switzar uit handen van Monique Meeussen, coördinator van de Pastorale School, het 2000^e attest. Deze mijlpaal is bereikt in een periode van 10 jaar na de omvorming van de Pastorale School in een modulaire opzet. Marcus Switzar rondde de Basismodule Pastoraat met goed gevolg af en gaat hierna de module Procesmatig werken volgen waarmee hij het inleidende traject van de Pastorale School afrondt. De module Vrijwilliger in de Kerk is de eerste module die cursisten volgen.

'Vrijwilligerswerk is een apart vak', aldus Marcus. 'Het volgen van de Pastorale School geeft mij de motivatie om hiermee door te gaan. Tijdens de modules leer je nieuwe mensen kennen en je hoort hoe het in andere parochies gaat. Het is boeiend om ervaringen en je geloof met anderen te delen die eenzelfde achtergrond hebben. Het aspect van geloofsverdieping komt ook aan de orde in de modules van de Pastorale School bijvoorbeeld door mooie teksten met elkaar te bestuderen. Voor de vrijwilligers die nog twijfelen om modules van Pastorale School heeft hij een welgemeend advies: 'Ga er heen!'

Aanmelden voor modules van de Pastorale School kan via de contactpersoon van de Pastorale School in de parochie. Het lopende aanbod van modules van de Pastorale School kan men vinden via http://www.bisdomrotterdam.nl/algemeen/pastoraledienstverlening/pastorale_school/Pages/Nulopend.aspx

Nationale Bedevaart Brielle 11 juli 2015

Dienstbaarheid tot in de dood

HH. Martelaren van Gorcum
Brielle

Nationale Bedevaart
11 juli 2015
De Rik 5, 3232 LA Brielle

11:00 uur: Eucharistieviering. Hoofdcelebrant: Mgr. J.H.J. van den Hende
Koor: Emanuelkoor van H. Franciscusparochie, Roelofarendsveen

13:30 uur: Rozenkransgebed en parallel Jongerenprogramma
14:30 uur: Kruisweg
15:30 uur: Vespers en Processie

In juli en augustus dagelijks open van 13.00 - 17.00 uur. Elke donderdag om 16.00 uur: eucharistieviering. www.martelarenvangorcum.nl
www.bisdomrotterdam.nl

KBO
ZUID-HOLLAND

Lid worden kost weinig en biedt veel

De Katholieke Bond van Ouderen (KBO) is de grootste ouderenorganisatie in Nederland. KBO Zuid-Holland is één van de 11 provinciale bonden en telt ruim 36.000 leden in 54 plaatselijke afdelingen. Provinciaal en op afdelingsniveau zijn honderden vrijwilligers actief om leden te ondersteunen en het onderlinge contact te bevorderen.

Praktische hulp bieden de Vrijwillige Ouderen Adviseurs (VOA's) die zijn opgeleid om de weg te wijzen in de doolhof van voorzieningen. Anderen helpen bij belastingaangifte, een vertrouwenszaak. Lid worden van de KBO biedt naast individuele hulp ook gezelligheid, voor wie behoefte heeft aan contacten met gelijkgezinden. Het magazine Nestor informeert de leden over ontwikkelingen op landelijk niveau, waarbij de KBO, vaak samen met andere 50-plusorganisaties, zich sterk maakt voor de belangen van ouderen, op gemeentelijk, provinciaal en landelijk niveau.

Hoe sterker de KBO, hoe beter uw belangen worden behartigd!

Inlichtingen en aanmelding: **KBO ZUID-HOLLAND, Eiberplein 1J - 2661 BP Bergschenhoek**
Telefoon: (010) 521 82 99

E-mailadres: info@kbozuidholland.nl | Website: www.kbozuidholland.nl

Parochie aantrekkelijk als gemeenschap met elkaar

Dertigers en veertigers zie je vooral bij speciale gelegenheden in de kerk. Gelovigen in deze leeftijdsgroep stonden centraal tijdens een Vicariaatsbijeenkomst van pastorale beroepskrachten. Wat verwachten zij van de Kerk en hoe kunnen we hen er meer bij betrekken? Pieter Gerrits, 33 jaar, echtgenoot en vader van drie kinderen, vertelde over zijn ideeën en ervaringen. Hij pleit voor participatie, verantwoordelijkheid en betrokkenheid.

'Wij missen de dertigers en veertigers in de kerk', zegt Pieter Gerrits. 'Om dit te veranderen moet en we ons afvragen: "kennens wij die groep?" Een lastige vraag die niet zo maar te beantwoorden is, want meestal wordt in kerkgemeenschappen gedacht in activiteiten en structuren, aldus Gerrits.

De belangrijkste zaken in het leven van de dertiger en veertiger zijn gezin en werk. De centrale vraag is "Hoe doe ik het goed?" Ze moeten zich nog warmaken in hun werk en als er dan kinderen komen, staat het leven op zijn kop en is er nauwelijks nog ruimte voor iets anders, zo kwam op de studiemiddag naar voren.

De beginnende ouders en carrièremakers leven in een onrustige en veranderende maatschappij vol onzekerheden. Ze zoeken elkaar op via wisselende netwerken, zoals vrienden, werk, sociale media, zorg, de school van de kinderen en eventueel de parochie. Deze generatie is meestal niet bekend met Jezus en het evangelie. Wat zij weten, komt uit de media en dat is over het algemeen niet positief. Om deze gezinnen te benaderen, heb je volgens paus Franciscus mensen nodig die midden in de maatschappij staan.

Betrokkenheid

Hoe betrek je nu deze generatie bij je parochie? Gerrits pleit voor participatie, verantwoordelijkheid en betrokkenheid. 'Probeer ouders actief in te zetten bij bijvoorbeeld eerste communie en vormsel.

Stel de kinderen centraal. Door thuis en in de kerk met je geloof en je gezin bezig zijn, onderhoud je ook je relatie met God.'

Hij noemt verder het gezamenlijk ontwikkelen van beleid, mensen laten voelen dat ze welkom zijn, samen leren, gelijkwaardigheid, transparantie en heldere regels. 'Reken jonge gezinnen niet af op hun kerkbezoek, maar zorg dat de parochie hen gemeenschap biedt en vraag naar hun behoefte.

Betuttel deze generatie niet maar houd de geloofscommunicatie op gang over zaken waar je zelf ook tegen aan loopt, en vergeet de moderne communicatiemiddelen niet.'

Belangrijk is betrokkenheid, aldus Gerrits. 'In een parochie ben je ook gemeenschap met elkaar, je maakt deel uit van elkaars leven en je deelt met elkaar dat je een relatie met God hebt. Dat is de kern van een parochie. En... evangelisatie is geen organisatiekunde, maar genade!'

LIZZY BEENHAKKER, PASTORAAL WERKSTER
DIAKEN PIER TOLSMA

PERSONALIA

Benoemd

De bisschop heeft benoemd:

- ❖ I.P.J. Osseweijer M.Ed., per 28 januari, tot lid van de Bisschoppelijke Brielse Commissie
- ❖ C.W. Burgering, per 15 februari, tot diaken van de studentenparochie St.-Catherina van Alexandrië, halftijds.
- ❖ Mr. J.C.F.M. Smulders, per 1 april tot lid van het pastoraal team van parochiefederatie St.-Franciscus tussen duin en tuin in het westland.
- ❖ Drs. ir. W.A. van Erp, per 1 april, tot lid en voorzitter van het bestuur van de Diocesane Caritas Instelling, voor een tweede periode van vier jaar.

Goedkeuring en zending

De bisschop verleende pastorale zending en goedkeuring aan:

- ❖ Mw. drs. A.Th.M. Beenakker-Voorn, per 31 maart tot lid van de Diocesane Bezoekgroep Emeriti

Ontheffing kerkelijke zending

De bisschop trok eervol de kerkelijke zending in van:

- ❖ Mw. P. Kuperus-Glas, per 1 februari, als geestelijk verzorgster van Ipse De Bruggen, locatie Ursula in Nieuwveen.

AGENDA

Zaterdag 30 mei

Liduinamusical

Verteller Kees Posthumus en accordeonist Juul Beerda "spelen" een gelegenheidsmusical over de heilige Liduina. De twee brengen vaker een muzikale ver-

telling, met nieuwe teksten op bestaande melodiën over bijzondere onderwerpen. In het teken van het Schiedamse Liduinajaar dit keer over de patrones van de zieken en de schaatsers.

Waar: Liduinabasiliek, Singel 104, Schiedam

Tijd: 15.00 uur

Kosten: 5 euro

Informatie: www.facebook.com/Liduinajaar

Maandag 24 augustus

Bedevaart Banneux

Het Banneux-comité van het bisdom Rotterdam organiseert voor 24 augustus een ééndaagse bedevaart naar het Belgische pelgrimsoord. Deze wordt begeleid door pastoor Chris Bergs.

Een week later is er gelegenheid een tweedaagse reis naar Banneux te maken, op 29 en 30 augustus. In oktober is er een vijfdaagse reis, waaraan ook bisschop Van den Hende deel zal nemen.

De kosten voor geheel verzorgde vijfdaagse reis zijn € 255.-.

Informatie en aanmelden:

Paula Opstal, T: 015 - 3693148;

E: paula_opstal@hotmail.com

JUBILEA IN 2015

25 jaar

19 mei

- ❖ Zr M.Gerarda van Schie

IN MEMORIAM

Op vrijdagochtend 13 februari 2015, is voorzien van het H. Sacrament der zieken, overleden

de zeereerwaarde heer

Henricus Maria de Blécourt

geboren op 30 januari 1940 te Rotterdam en priester gewijd op 10 juni 1995.

Pastoor Henk de Blécourt werd na zijn wijding benoemd tot parochievicaris in de parochies St. Jeroen en Maria ter Zee te Noordwijk (1995). In 1997 werd hij naast deze functie ook benoemd tot lid van de Diocesane Werkgroep Partnerschap Rotterdam-Olomouc. Op 1 februari 1998 volgde zijn pastoraatsbenoeming in de parochie H. Nicolaas en Gezellen te Gorinchem. In het kader van Samenwerking Geboden werd zijn pastoraatsbenoeming in 1999 uitgebreid en werd hij tevens benoemd tot pastoor en eindverantwoordelijke van het vicariaat Land van Giessen en Linge. In 2002 werd hij tijdelijk ook benoemd tot administrator van de parochies H. Nicolaas te Hendrik-Ido-Ambacht, H. Hart van Jezus en St. Petrus, prins der apostelen te Zwijndrecht. Op 1 mei 2007 beëindigde hij zijn werkzaamheden aldaar.

Pastoor Henk de Blécourt was een late roeping. Zijn hartelijkheid en enthousiasme, zijn betrokkenheid bij Kerk en parochianen en zijn organisatorische kwaliteiten hebben voor een vruchtbaar pastoraat gezorgd. Na zijn emeritaat werd hij benoemd tot lid van de diocesane bezoekersgroep van de emeriti van het bisdom Rotterdam en was hij nog een tijdlang administrator van de parochie H. Nicolaas te Rotterdam-Overschie. Op 15 februari 2012 werd hem door de bisschop de pastorale zending verleend als rector van Huize St. Petrus te Berkel en Rodenrijs. In 2014 vroeg hij om gezondheidsredenen ontslag uit de functie.

De Eucharistieviering bij zijn uitvaart vond plaats op donderdag 19 februari in de H. Liduinakerk te Rotterdam (Hillegersberg).

Op 10 februari, is voorzien van het H. Sacrament der zieken, overleden

de zeereerwaarde heer

Johannes Franciscus Marie Herrewijn

geboren op 26 augustus 1922 te Rotterdam en priester gewijd op 3 juni 1950.

Pastoor Joep Herrewijn was na zijn wijding achtereenvolgens kapelaan in Hoek van Holland (1950), in Den Haag (1952) en in Rijswijk (1955). In 1956 werd hij geïncardineerd in het nieuwe bisdom Rotterdam, waar hij in 1957 benoemd werd tot moderator van de Diocesane Katholieke Actie. In 1961 volgde zijn benoeming tot rector van de St. Josephstichting te Den Haag en tot godsdienstleraar (vanaf 1962 tevens moderator) aan de R.K. Kweekschool aldaar. In 1967 volgde zijn benoeming tot rector van het Katholiek Verpleegtehuis Gulden Huis te Den Haag en tevens een benoeming tot Diocesaan Referent voor de Kerkmuziek van de Sint Gregoriusvereniging. In 1980 werd hij benoemd tot pastor in het Hofpoort ziekenhuis, rector van het bejaardenhuis De Vossenschans en rector van het verpleeghuis Weddesteyn, allen te Woerden. Op 1 januari 1981 werd hij benoemd tot pastoor van de parochie De Verlosser te Reeuwijk. Op 1 september 1987 beëindigde hij zijn werkzaamheden aldaar.

Pastoor Joep Herrewijn heeft zich 65 jaar als priester ingezet, eerst voor het bisdom Haarlem-Amsterdam en vanaf 1956 voor het bisdom Rotterdam. De vader van pastoor Joep Herrewijn had als metaalbewerker eigenhandig voor zijn zoon een kelk en pateen gemaakt, uit één stuk gedreven. Daar was pastoor Herrewijn trots op.

De Eucharistieviering bij zijn uitvaart was op maandag 16 februari 2015 in de R.K. Bartholomeuskerk, te Voorhout. Aansluitend is pastoor Herrewijn begraven op het kerkhof naast de kerk.

COLOFON

Tussenbeide is de nieuws- en informatiekrant van het Bisdom Rotterdam. Het blad verschijnt onder verantwoordelijkheid van de afdeling Pers en Communicatie.

Hoofredactie: Francis Wout
Redactie: Frits Vermeulen, Monique Meeussen, Willien van Wieringen, Jolanda de Wolf, Ted Konings
Jongerenredactie: Sander van Aarle, Shirleni Blanken, Emy Jansons-van Steekelenburg, Thom Oosterveer

Aan dit nummer werkten verder mee: Desiree Bühler, Steven van der Kwartel, Lizzy Beenhakker, diaken Pier Tolsma, rector Walter Broeders, Jan Maasen, Daphne van Roosendaal, Fredi Timmermans, Liesbeth Stalmeier, Rob Lijesen, em. pastoor Kurvers, Bep Willers, Willien van Wieringen

Fotografie: Peter van Mulken, Rogier Pluijm, Lidy van den Bos, H. Claraparochie, Parochie St. Maarten Bollenstreek, Kees Ruigrok, St. Nat. Korenfestival Rijsbergen, Johan Wouters, Bovenwijs, John Biert

Redactie en abonnementenadministratie: Koningin Emmalein 3, 3016 AA Rotterdam
T: 010 - 281 51 71, Fax: 010 - 436 71 90
E: tussenbeide@bisdomrotterdam.nl
I: www.bisdomrotterdam.nl
IBAN: NL30INGB0000464304

Vormgeving en drukkerij: Halewijn NV, Halewijnlaan 92, B-2050 Antwerpen

Abonnementen: € 1,50 per jaar (voor parochies)
€ 10 per jaar (individueel abonnement incl. porto)

Abonnementen kunnen elk gewenst moment ingaan en worden automatisch verlengd, tenzij minimaal vier weken voor het verstrijken van de abonnementsstermijn schriftelijk wordt opgezegd.

Advertenties: Borgerpark Media
Marion Polmans -Paus, Postbus 8027, 6060 AA Posterholt
T: 0475 - 711 362
E: info@borgerparkmedia.nl
I: www.borgerparkmedia.nl

Overnemen: Artikelen uit Tussenbeide mogen met bronvermelding, vrij worden overgenomen in parochiebladen. Illustraties en foto's mogen alleen worden gebruikt als vooraf toestemming is verleend door de redactie.

Loop mee met Jongerenvoettocht

De Jongerenvoettocht van Heenvliet naar Brielle staat dit jaar in het teken van vervolgde christenen. De tocht, op 31 mei, staat stil bij de stroom aan vluchtelingen uit momenteel vooral het Midden-Oosten. Daaronder veel christenen. Dat is een vraag waarop tijdens de wandeling een antwoord zal worden gezocht. 'Als jonge christenen uit verschillende kerkgenootschappen willen we ons bezighouden met wat ons samenbindt in solidariteit met medechristenen die worden vervolgd', zo stellen de organisatoren.

Uitwisseling

Doel van de voettocht is dan ook om elkaar te ontmoeten als jongeren van verschillende christelijke huize en uit te wisselen over wat het geloof voor ons betekent. De Jongerenvoettocht begint om twee uur 's middags. Een half uur voordien begint het verzamelen bij de Hervormde Kerk van Heenvliet. Na een inleiding, zo'n tien kilometer lopen, een bezoek aan de St.-Catharijnekkerk in Brielle, een viering in de Bedevaartskerk en een barbecue bij die kerk, eindigt het programma rond acht uur 's avonds. Alle jongeren en jongerengroepen van het bisdom en van andere kerken zijn uitgenodigd om mee te doen. Deelname kost 5 euro per persoon. Meer weten of je aanmelden: pastor Huub Flohr, T: 079 - 3163044 of E: h.flohr@hnpz.nl.

Review Bijbel App

Apps. Er zijn er duizenden van. Gelukkig zijn er ook voldoende apps die je helpen met je geloof. Deze keer: de Bijbel App.

Deze app bevat, zoals verwacht, de Bijbel. Je kunt in vele talen de Bijbel downloaden, om deze te lezen. Ook is er een versie voor de meeste bekende besturingssystemen. Met de functie Leesplannen kun je iedere dag een stukje tekst lezen.

De gratis app ziet er uitstekend uit. Alle opties bevinden zich aan de linker-of onderkant, en dat houdt het overzichtelijk. De app is snel, dus je kunt makkelijk van boeken, hoofdstukken en verzen wisselen. Kortom, een aanrader!

THOM OOSTERVEER

Naar Krakau

Sophie Clemens
over de WJD 2016

Ik ben Sophie Clemens. Ik ben 17 jaar. Momenteel zit ik in mijn laatste jaar van de havo en werk ik achter de kassa. Ik zit bij de RKJ Lisse.

Wat zijn je verwachtingen van de WJD in 2016?

'Ik verwacht dat er enorm veel jongeren komen en dat het heel gezellig wordt. Als ik aan de WJD denk, denk ik aan gezelligheid en enorm veel jongeren van over de hele wereld, waarmee je kunt praten over het geloof en over elkaars opvattingen.'

Hoe ben je enthousiast gemaakt voor de WJD?

'Ik ben een keer naar een presentatie geweest van de RKJ over de WJD. Dat werd heel enthousiast verteld. Verder heb ik van veel mensen gehoord dat ik het zeker niet mag missen en ik heb vorig jaar een stukje van de WJD gezien op televisie en het leek mij echt een bijzondere ervaring.'

Waar kijk je het meeste naar uit?

'Alles lijkt mij heel leuk om mee te maken, maar nu lijkt mij toch de dag dat wij met alle jongeren luisteren naar de paus het leukst. Ik kijk uit naar de ontmoetingen met de paus omdat hij het hoofd is van de katholieke Kerk en hij een inspirerend persoon is. Hij heeft altijd iets te vertellen wat je tot nadenken stemt. Het zou kunnen dat er in mijn geloofsleven ook iets verandert.'

Ter inspiratie: boekje (M)25-heiligen

Onze wereld kent vele heiligen. Mensen die in hun leven bijzondere dingen hebben gedaan door hun toewijding aan God. Mensen die door hun goede werken als voorbeeld dienen en anderen kunnen inspireren. Mensen die door hun handelen Gods liefde uitdeelden en toonbaar maakten. Het bisdom Rotterdam viert momenteel het Laurentiusjaar, waarbij we ons bezinnen op het leven van de Heilige Laurentius die in zijn tijd zorg droeg voor de armen. Naar aanleiding van dit jaar en deze diaconale heilige (iemand die zich in het bijzonder inzette voor kwetsbare mensen in de samenleving) is er een boekje gemaakt waarin 25 diaconale heiligen aan bod komen. Bisschop Van den Hende noemt deze heiligen "grote voorbeelden, geloofsgetuigen in woord en daad". 'Nu zijn wij aan de beurt om in

geloof daden van liefde te stellen. Dat mogen we doen met vertrouwen, met de voltooiing van het koninkrijk Gods voor ogen', aldus de bisschop bij de presentatie van het boekje op Palmzondag.

SHIRLENI BLANKEN

Wil jij je ook laten inspireren door de voorbeelden van heiligen, die ons zijn voorgegaan in het beoefenen van de werken van barmhartigheid? Bestel dan nu het boekje met M25-heiligen via de webwinkel van het bisdom.

WJD in Dordrecht

Palmzondag is sinds jaar en dag Wereldjongerendag in het bisdom. Op 29 maart vierden zo'n honderd jongeren de WJD in de H. Antoniuskerk in Dordrecht. In zijn de homilie zei de bisschop: 'We mogen ons vandaag verbonden weten met alle jongeren in de Kerk die deze viering van vandaag zien als etappe op weg naar de WJD.' Op het programma stonden verder een inleiding van de bisschop, werkwinkels en aanbidding. Vanwege de voorbereiding op Pasen ontvingen veel jongeren daarbij ook het sacrament van boete en verzoening. De kerngroep van de WJD presenteerde de eerste informatie over de reis naar Krakau die vanuit het bisdom wordt georganiseerd. Voor het eerst waren er ook een folder en flyer met de basisinformatie over de etappes op weg naar de WJD 2016.

© RAMON MANGOLD